

El Camí de Vidabona

(St. Joan de les Ab. – Ogassa - Ripoll)

SENTERISME
CULTURAL

La marca del Camí està inspirada en la forma de 8 que té el Camí.
Una de les obertures de la marca ens indica d'on venim i l'altra mira cap on continua el camí.

Guia preliminar del Camí de Vidabona i textos relacionats.

Agost 13

Índex de continguts

El Camí de Vidabona: un itinerari cultural, de natura i iniciàtic de quatre etapes.	4
Enllaç amb el Camí de Núria i Montgrony.....	5
La marca del Camí de Vidabona.....	5
Allotjaments, serveis i logística suggerida	5
Menjar	5
Dormir	5
Transport públic	5
Si fem el camí tot sols.....	6
Si fem el camí amb colla.....	6
Perfil de l'itinerari (Km i alçades) i nivell.....	6
de dificultat.....	6
ETAPA 1: SANT JOAN DE LES ABADESSES – OGASSA – EL NEGRE.....	10
Sant Joan de les Abadesses	10
Escut.....	10
Etimologia del nom	10
El mite del Comte Arnau	11
Teixit social.....	11
Patrimoni arquitectònic	11
Altres rutes de senderisme	12
Simbologia i mites de Sant Joan de les Abadesses en el camí iniciàtic de Vidabona	12
Mite de Sant Joan	12
Mite del Comte Arnau	13
Ogassa	14
Calendari de festes d'Ogassa.....	14
Simbologia i mites d'Ogassa en la 1a fase del camí iniciàtic: l'ascètica	15
Mas El Negre	16
ETAPA 2: EL NEGRE - PLA DE CAL PEGOT – SANT AMANÇ – COLL DE JOU	17
El Pla de cal Pegot	17
Qui va ser en Lluís Maria Xirinacs?	17
Mite del subjecte lliure (Xirinacs)	18
Serra de Sant Amanç	19
Fauna i flora.....	19
Mite de Sant Amanç	21
Coll de Jou i refugi de Sant Jordi	21
Fauna i flora.....	22
ETAPA 3: EL TAGA – SANT MARTÍ D'OGASSA - PLA DE CAL PEGOT.....	23
Taga.....	23
Sant Martí d'Ogassa	24
Mite de Sant Martí	24
Llegenda de l'Estiuet i de l'Arc de Sant Martí:	24
Pla de cal Pegot.....	25
Mite de l'entrega plena (Xirinacs-Pla de cal Pegot)	25
ETAPA 4: PLA DE CAL PEGOT – VIDABONA – RIPOLL.....	27
Antic Santuari de Santa Maria de Vidabona	27
Mite de Vidabona	27

Breu context històric:	27
Ripoll	29
Etimologia del nom	29
Mite de Guifré el Pelós: fundació de la nació catalana	30
Festes de Ripoll	31
Festa Nacional de la Llana i el Casament a Pagès de Ripoll.....	31
Entitats i iniciatives socials.....	31
Patrimoni arquitectònic de Ripoll	32
Llegenda del nom de Ripoll	34
Activitat econòmica de Ripoll.....	34
ENLLAÇ AMB EL CAMÍ DE NÚRIA.....	35
Sant Julià de Saltor.....	35
Santuari de la Mare de Déu de Núria	35
Santuari de Santa Maria de Montgrony	37
ANNEXOS	38
Textos relacionats amb el Camí de Vidabona.....	38
Etapla 1: l'Ascètica	39
Sant Joan de les Abadesses – Ogassa.....	39
El Negre - Pla de cal Pegot: la donació, el subjecte lliure	41
Etapla 2: la Mística	42
Sant Amanç: l'enamorat per sempre, el místic, l'amic foll d'amor per l'amat, l'èxtasi mística, la mort mística.....	42
Coll de Jou: la unió mística, la fusió de l'Amic en l'Amat. Refugi de Sant Jordi: la mort de l'ego superb.	45
Taga.....	46
Etapla 3: la Profecia - Vocació	47
Sant Martí d'Ogassa.....	47
Mite de l'entrega plena (Xirinacs-Pla de cal Pegot)	48
Etapla 4: l'acció compromesa en el món que mena, de regal afegit, a la Plenitud	56
Vidabona - Ripoll	56
Esquemes de Lluís M. Xirinacs relacionats amb la simbologia del Camí de Vidabona	60

El Camí de Vidabona: un itinerari cultural, de natura i iniciàtic de quatre etapes.

El Camí de Vidabona és un brancal del Camí dels Països Catalans (elcami.cat) amb molts atractius naturals com la **Serra Conivella (Taga)**, **Serra Cavallera**, fagedes i rieres, geologia, gran riquesa de flora i fauna, i destacats elements culturals i històrics com el **monestir de St. Joan de les Abadesses**, les esglésies romàniques d'Ogassa dels s. X al XII de **St. Martí d'Ogassa**, **St. Martí de Surroca**, **St. Julià de Saltor** i **Sta. Maria de Vidabona**, les mines d'Ogassa, el **monestir de Ripoll**, etc.

Parteix de Sant Joan de les Abadesses, passa per Ogassa i acaba a Ripoll, enllaçant de nou amb el camí troncal (marca vervella) de la Garrotxa i Ripollès. Vegeu més endavant el mapa del troncal i dels tres brancals de la comarca.

Com a camí iniciàtic simbolitza el camí cap a la plenitud del poble en base a mites nacionals i universals de **Lluís M. Xirinacs i Ramon Llull** al llarg de 4 etapes. Cada mite està representat per un element geogràfic o cultural (vegeu l'esquema de més endavant).

La definició d'aquest itinerari s'ha inspirat en un dels darrers manuscrits de Xirinacs, les "Darreres espurnes", un text de mística a partir del "Llibre d'Amic e Amat" de Ramon Llull, recollit en el llibre "Dietari Final" de Lluís Maria Xirinacs (editorial Ara). Xirinacs va venir a ofrenar la seva vida místicament en aquest indret el 6 d'agost de 2007, dia en que complia els 75 anys i com tenia planificat des de feia més de cinc anys.

A partir de les dues muntanyes que Xirinacs relaciona amb l'**Amic i l'Amat** de Ramon Llull (la **Serra de Sant Amanç**, el **Taga** i **Coll de Jou**) i de l'antic i parcialment enderrocat **Santuari de Santa Maria de Vidabona** que Xirinacs eleva a la categoria de mite de la **plenitud nacional** o **terra promesa catalana**, juntament amb d'altres elements geogràfics, culturals, històrics i mitològics que contenen aquestes terres on es va gestar la nostra llengua i nació, tot plegat ha estat font

d'inspiració per simbolitzar amb aquest itinerari les quatre etapes del camí cap a la plenitud individual, nacional i universal, trumfades de mites del més alt nivell que ens conviden a ser viscuts des del caminar.

Cada element simbòlic de la ruta s'harmonitza i sincronitza sorprenentment amb l'esquema o mapa filosòfic del camí cap a la plenitud que Xirinacs va recollir de diverses tradicions espirituals del món, principalment la cristiana, i que plasma al seu Model Global de la Realitat "Globàlium". Vegeu-lo a l'esquema següent i també al dibuix manuscrit d'en Xirinacs a l'annex.

A diferència d'una llegenda entesa com un relat o succés sorprenent que sembla anar més enllà dels fets o límits humans normals, entenem per **mite** l'expressió directa d'una experiència mística, transcendent, sigui individual o col·lectiva, sigui viscuda espontàniament o a través d'un relat, d'un testimoniatge o d'un símbol que ens porta no a la seva comprensió mental, sinó a la vivència espiritual d'allò a què evoca simbòlicament i que ens interpel·la a nosaltres en l'ara i aquí a un nivell profund que transcendeix el fenomen.

No ens fixem doncs en el dit que assenyala (el personatge o el signe visible del mite), ni tan sols en allò assenyalat pel dit (la comprensió del relat o significat profund del mite), sinó que anem amb l'ànima a la vivència d'allà on assenyala.

El Camí de Vidabona s'ofereix com un instrument més, un símbol que pot ser útil o no, segons el cas, la persona, la intenció, l'obertura, el moment. Des del gest interior que ja és en sí la intenció de deixar les comoditats per posar-se a caminar com una ofrena, fem el gest exterior (físic) de caminar, de superar les mandres, els cansaments, les dificultats, les pors. El caminar en sí mateix és una activitat que neteja tant físicament, com mental, com espiritual. Hi ha un gest ancestral d'humilitat i d'entrega en el posar-se a caminar. L'experiència, d'alguna manera, se'ns grava a les cèl·lules junt amb tot el que vivim i recollim durant el trajecte, i tal vegada ens inspira, ens respon o transforma durant la mateixa experiència, o tal vegada en un altre moment temporal.

Per qui vulgui aprofundir en el seu sentit iniciàtic, a l'**annex** s'hi recullen diversos textos en aquest sentit.

Enllaç amb el Camí de Núria i Montgrony

El Camí de Vidabona es pot completar amb una etapa més **fins al Santuari de Núria**, mite de la **fertilitat** evocat ancestralment per donar els fruits vitals, i amb dues etapes més **fins al Santuari de Montgrony**, mite de l'**alletament** o nodriment dels fruits vitals.

Si bé aquests dos Santuaris ancestralment s'han relacionat amb la fertilitat i alletament biològics, aquí prenen un sentit més ampli en relació als fruits vitals, siguin biològics o d'altre caire: allò que creem o generem i que ens transcendeix.

El camí iniciàtic complet de Vidabona-Núria-Montgrony es pot recórrer per tant en 7 o 8 etapes, segons el ritme desitjat.

Trobareu informació del tram del camí de Vidabona i del de Núria i Montgrony al portal www.elcami.cat, sobre el mapa o al llistat desplegable de trams.

La marca del Camí de Vidabona

Allotjaments, serveis i logística suggerida

Menjar

Es tracta d'una ruta amb una important dosi de simplicitat i contacte directe amb la natura. Tanmateix, la logística és perfectament viable.

L'opció ideal és dur tot allò necessari a sobre i no haver d'estar pendents de vehicles. Tanmateix, a l'apartat següent s'indiquen possibilitats per combinar vehicles.

Si es porta tot a sobre, cal un acurat exercici de dur el mínim imprescindible, sobretot de roba i menjar. Altrament, l'excés de pes pot resultar-nos molest.

Tanmateix, podem evitar dur el menjar pels quatre dies, tenint en compte que a Ogassa s'hi pot comprar menjar, entrepans i també dinar a la fonda.

Si fem la primera nit a l'alberg El Negre, allà també s'hi pot adquirir el sopar, l'esmorzar i alguns dels àpats següents.

Finalment, el tercer dia, en baixar del Taga, passem per Sant Martí d'Ogassa, on a tocar hi ha una casa de turisme rural amb agrobotiga. Prèvia trucada de confirmació, es pot comptar amb aquest lloc per dinar-hi o per comprar-hi coses per dinar a fora i pel sopar del mateix dia.

El quart dia, fora de l'esmorzar al Pla de cal Pegot, ja podem dinar als establiments de Ripoll.

Dormir

La primera nit podem dormir als hostals o cases rurals d'Ogassa i també arribar fins l'alberg El Negre.

La segona nit es pot fer al refugi lliure de Sant Jordi, al Coll de Jou. Només hi ha sostre i una llar de foc. A prop hi ha una font, si bé cal saber trobar-la.

La tercera nit suggerim fer bivac al Pla de cal Pegot. Si plou, o bé es pot dur una tenda per si es dona el cas, o bé es pot remuntar la pista fins el refugi lliure de Sant Jordi.

Transport públic

Podem arribar fins a Ripoll en tren, i d'aquí anar en l'autobús de línia o en autoestop fins a Sant Joan de les Abadesses.

En completar les quatre etapes arribem de bell nou a Ripoll per tornar a marxar en tren.

Si fem el camí tot sols

En cas que puguem arribar a Ripoll en tren, podem fer com hem indicat abans.

En cas que ens calgui arribar-hi en cotxe, podem deixar-lo a Ripoll, arribar a Sant Joan de les Abadesses en autobús de línia o autoestop, per acabar de nou la ruta a Ripoll on hi tindrem el vehicle.

Si fem el camí amb colla

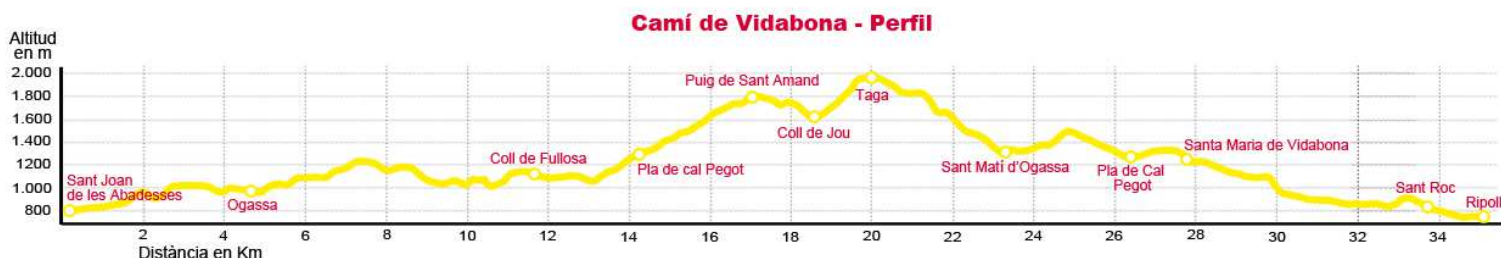
En aquest cas, tenim 3 opcions:

a.- Si disposem de dos vehicles, en podem deixar un a Ripoll (per l'arribada el darrer dia) i amb l'altre anar al punt de partida a Sant Joan.

b.- Si disposem de dos vehicles però preferim tenir-ne un a mitja ruta per deixar-hi menjar, podem portar-lo al Pla de cal Pegot per la pista de Ribamala (neix a mà esquerra al km 2 aproximadament de la carretera de Ripoll a Sant Joan, al revolt posterior a l'hostal de Rama). Retornem a Ripoll amb l'altre vehicle i anem a Sant Joan en autobús de línia o en autoestop, o bé anem directament a Sant Joan de les Abadesses amb el vehicle per començar a caminar, i en arribar a Ripoll el 4t dia ja anirem a Sant Joan en autobús o autoestop per recuperar el cotxe.

c.- Si disposem de al menys 3 vehicles, en podem deixar un a Ripoll, l'altre al Pla de cal Pegot amb menjar, una tenda per si plou la nit del bivac, etc., i amb el tercer anem a Sant Joan per començar a caminar.

Perfil de l'itinerari (Km i alçades) i nivell de dificultat

El nivell de dificultat varia segons les etapes, essent en el seu conjunt d'una dificultat mitja-alta, bàsicament per alguns desnivells:

Etapa 1: St. Joan de les Abadesses – Ogassa – El Negre. 10 Km. Nivell mig. Lleuger desnivell fins Ogassa.

Etapa 2: El Negre – Pla de cal Pegot – Sant Amanç – Coll de Jou. 6 Km. Nivell mig-alt. Desnivell continuat.

Etapa 3: Coll de Jou – Taga – Pla de Cal Pegot. 7 Km. Nivell mig. Pujada forta inicial, però assequible al ritme de cadascú per no ser molt llarga. La resta, baixada forta i planer.

Etapa 4: Pla de cal Pegot – Vidabona – Ripoll. 10 Km. Nivell mig-baix. Majoritàriament baixada suau.

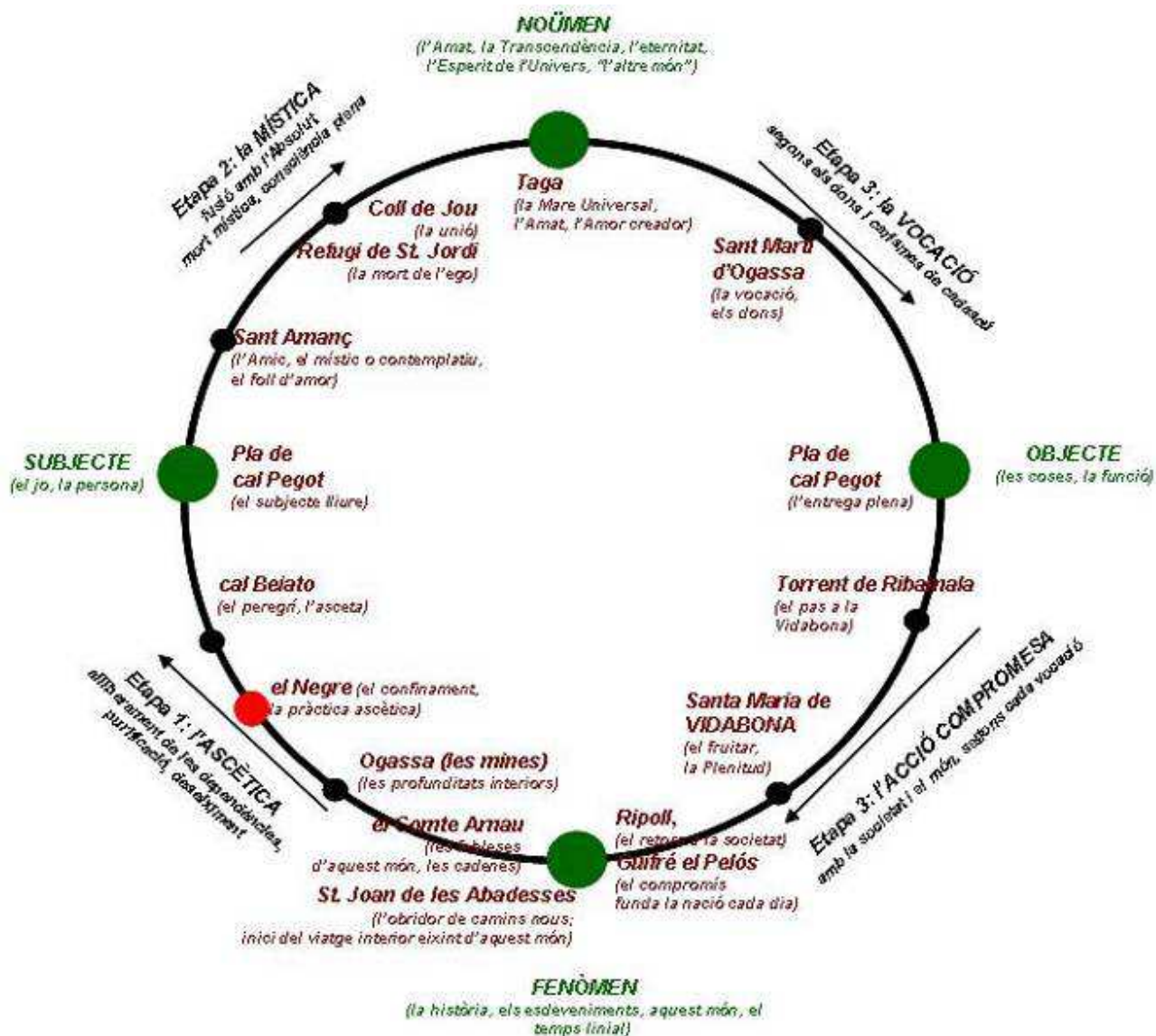

Mapa de l'itinerari del Camí de Vidabona i enllaç amb el Camí de Núria i Montgrony.

Esquema: les 4 etapes del Camí de Vidabona i els mites que inclou en relació a les 4 etapes del Camí cap a la plenitud segons el Mapa Global de la Realitat de Xirinacs.
(Vegeu el significat de cada etapa i mite als següents apartats i a l'annex).

ETAPA 1: SANT JOAN DE LES ABADESSES – OGASSA – EL NEGRE

Distància: 10 Km

Desnivell: pujada suau continuada fins Ogassa.

Sant Joan de les Abadesses

Partim d'aquesta antiga població del Ripollès que fou poblada des del paleolític inferior.

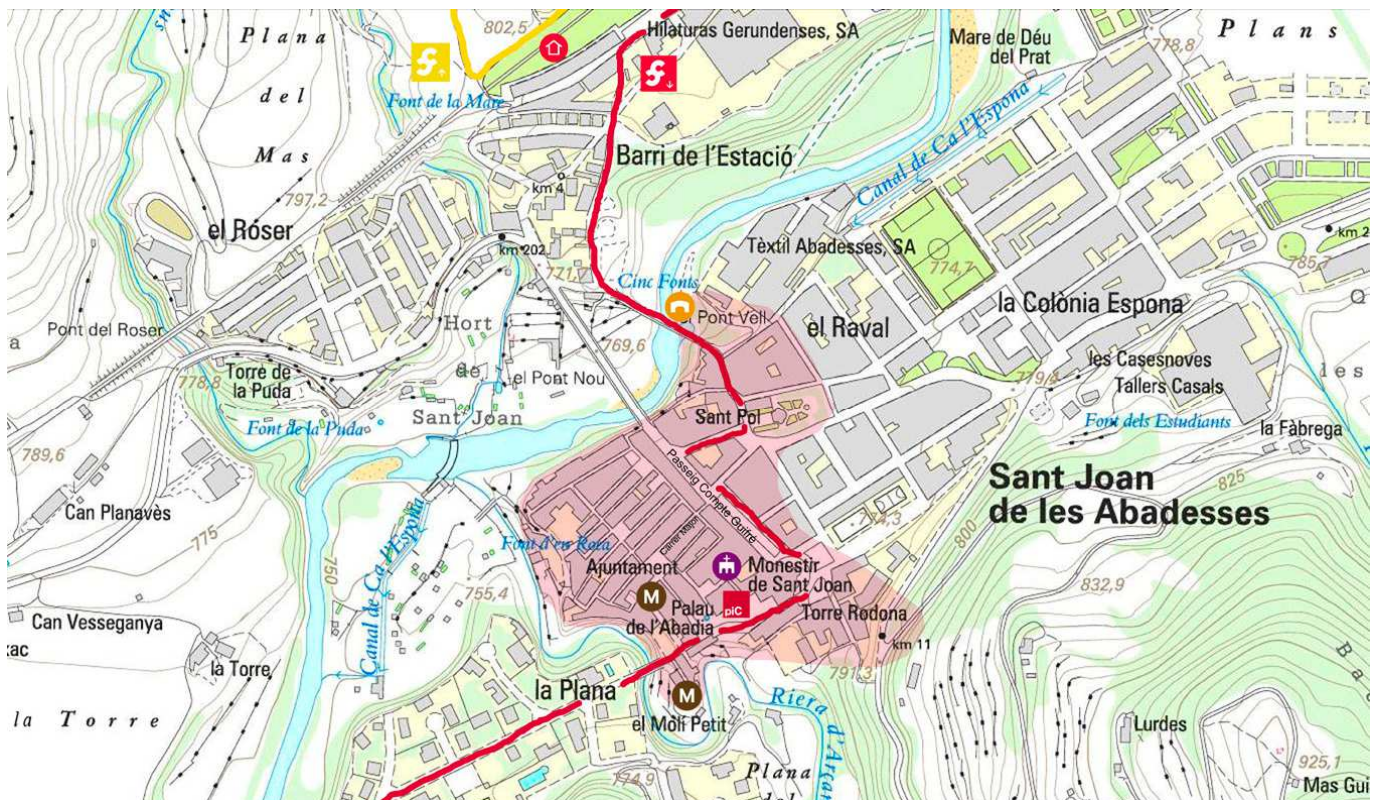
L'any 887, el **comte Guifré I el Pelós** hi va fundar un **monestir femení**, al qual hi ingressaren les filles de la més alta noblesa del país. **Emma**, filla del comte, en fou la primera abadessa. En foren expulsades al segle XI. L'actual construcció data del segle XII.

Escut

A l'escut hi ha representada una àliga, símbol de l'evangelista Sant Joan, que dona nom a la vila.

Etimologia del nom

El nom de la població està estretament vinculat amb el monestir, creat pel comte Guifré el Pelós al segle IX. El nom Sant Joan fa referència al titular del conjunt monàstic, Sant Joan Baptista. La segona part del nom, les abadesses, prové del fet que el monestir va ser regit per una comunitat de monges, dirigides per una abadessa, des d'aleshores fins el segle XI, moment en què van ser expulsades. Tot i això, el seu record perdura en haver donat lloc a la vila, nascuda a redós del conjunt monàstic. La primera menció escrita del topònim Sant Joan de les Abadesses és de l'any 1098. Títol de Baronal Vila El títol que ostenta Sant Joan té l'origen en el Monestir, que tenia el títol de baró, honor que va seguir

Dins del monestir destaca “**el Santíssim Misteri**”, també anomenat “**Davallament de la Creu**”, grup escultòric del s. XIII, i el **museu**.

ostentant el Capítol de Col·legiata, fins i tot després de perdre, l'any 1800, la jurisdicció. Posteriorment, el títol ha continuat aplicant-se a la vila.

El mite del Comte Arnau

Es tracta d'un personatge present en el llegendari popular de Sant Joan, del que es diu que travessava les muntanyes a través d'una mina molt profunda, des del Castell de Mataplana (Gombrèn), per visitar l'abadessa del monestir. Cada estiu es programa un festival de teatre, música i dansa que recorda aquest mite i l'època medieval.

Hi ha molts **personatges locals** destacables, entre ells el poeta **Joan Maragall**, que durant les seves estades a Sant Joan va escriure els poemes "**La vaca cega**" i "**El Comte Arnau**".

Altres expressions culturals destacables de Sant Joan són **el Ball dels Pabordes**, de caràcter senyorívol (anterior al s. XVIII), que es balla per la Festa Major (cap al 2n diumenge de setembre), i la **llegenda de les bruixes de Malatosca**.

Teixit social

La majoria d'entitats tenen la seu al Centre Cívic, com el Jovent Actiu Santjoaní, el Grup d'esplai

Somnis i la colla de geganters. A Sant Joan també hi ha l'Agrupació sardanista, l'Associació catòlica de pares de família, l'emissora de ràdio La Veu, el SAT, L'Espurna, Casal Independentista i Popular, el Club Esportiu Abadassenc, el Moto Club Abadessenc i la Unió Excursionista Sant Joan (pujada per la Puríssima al Taga, cim emblemàtic pels santjoanins).

L'ecomuseu el **Molí Petit**, antic molí del monestir, és un centre visitable d'interpretació dels molins hidràulics i de l'ecosistema fluvial, gestionat per l'associació local d'educació ambiental **Alt Ter** (www.alter.cat)

FOTO OVELLA RIPOLLESA

La **gastronomia** de Sant Joan de les Abadesses té una àmplia oferta, especialment de postres: **coca de l'abadessa**, **petjades del Comte Arnau**, **dolç del Comte Arnau** i una gran varietat de **coques** i **carquinyolis**. A l'estiu es pot degustar als restaurants el **Plat del Comte Arnau** (cuina medieval). A més, es pot tastar una gran varietat **d'embotits**, carn de **vedella** i de **xai** (destaquem l'ovella ripollesa) i de productes **làctics**.

Patrimoni arquitectònic

L'element arquitectònic més important és el **Monestir**. Guifré el Pelós el va fundar al segle IX, tot i que l'actual construcció data del **segle XII**. A l'interior hi ha dos retaules gòtics dedicats a Sant Agustí i a Santa Maria la Blanca i el sepulcre de Beat Miró, de factura gòtica. Les tres peces són un exemple de la producció del taller d'escultura que va acollir la vila al segle XIV. El claustre gòtic i la capella barroca dels Dolors completen el conjunt. El **Palau**

de l'**Abadia**, construït al segle XII i ampliat al segle XV per l'abat Arnau de Villalba, formava part de la residència del abats.

En el municipi també hi ha la **capella de Sant Miquel** (segle XII), que formava part del recinte monàstic, concretament de les dependències de la infermeria. Del mateix període és l'**església de Sant Pol**. El seu aspecte actual és fruit de les obres de restauració endegades els anys cinquanta del segle passat a fi d'eliminar els elements que no eren romànics. L'aspecte actual de l'**ermita de sant Antoni** és del 1852, si bé data del segle XVII. L'**ermita de la Mare de Déu del Prat**, l'**església de Santa Magdalena de Perella** (segle xii) i l'**església de Santa Llúcia de Puigmal** (també del segle xii) completen el patrimoni arquitectònic religiós. Quant a infraestructures, cal esmentar el **pont Vell**. Tot i que l'actual data del 1976, encara manté els estreps de la primitiva construcció del segle XII. De la **muralla**, actualment en són visibles algunes restes al passeig del comte Guifré, al carrer torre Saltant i a la plaça de l'arquitecte Duran i Reynals. El nucli antic de la població, conegut com **la Vila Vella**, va ser creat al segle xiii. El **traçat urbanístic**, diferent respecte d'altres viles medievals, es basa en un entramat de carrers paral·lels i perpendiculars que respon a l'esquema utilitzat pels campaments romans. En aquest context, els espais més vistosos són el **carrer Major**, eix viari bàsic per accedir a la Vila Vella, i la **plaça Major**, centre d'intercanvi comercial, envoltada d'edificis barrocs i de testimonis gòtics. Altres espais per destacar són la plaça de l'abadessa Emma, amb una font dedicada al músic Jaume **Nunó**; la plaça d'Anselm Clavé, i el passeig del comte Guifré. A la **casa Maragall**, situada al carrer dels Tints, hi feia estada els estius

12/64

el literat Joan Maragall. L'**era d'en Serralta**, situada a prop del torrent d'Arçamala i del carrer de l'abat Villalba, és un espai tancat les parets del qual formaven part de la muralla i d'una de les torres defensives.

Altres rutes de senderisme que passen pel municipi són la **ruta del Ferro i del Carbó**, els **Camins del Bisbe i Abat Oliva (GR 151)**, a més de diverses rutes locals (les Quatre Ermites, el Puig de les Tres Creus, les Fonts de Sant Antoni i el Bac del Covilar, els Gorgs i torrents de Santa Llúcia de Puigmal).

Tant El Camí com la majoria de les rutes existents a la comarca transcorren per la xarxa intercomarcal de camins **Itinerànnia**.

Simbologia i mites de Sant Joan de les Abadesses en el camí iniciàtic de Vidabona

Com mostra l'esquema del Camí de Vidabona, la primera etapa simbolitza l'**ascètica** o procés d'alliberament de les dependències i aferraments, una pràctica ancestral i comuna a les diferents tradicions del món, cadascuna amb les seves formes i pràctiques, consistent en proves iniciàtiques per experimentar que podem superar les dependències i esdevenir individus madurs, adults (autoresponsables, autodeterminats, lliures), a través de proves i renúncies temporals a tot allò que ens té aferrats: dejunis (Quaresma, Ramadà, dejunis depuratiu,...), peregrinatges, abstinències, proves de superació, etc..

"Si a un ocell lligat per 12 fils se n'hi tallen 11 però n'hi queda un de sol, l'ocell no vola."
(Santa Teresa de Jesús).

Mite de Sant Joan

El patró de Sant Joan de les Abadesses és **Sant Joan Evangelista**, considerat també que era l'apòstol Sant Joan, el més estimat de Jesús, qui va preparar el darrer sopar de Pàsqua, qui seia a la seva dreta en aquest darrer sopar, qui estava al peu de la creu amb Maria Magdalena i Maria mare de Jesús. És representat per l'**àliga**. Es diu que, a més de l'Evangeli de Joan, escrigué el llibre de

l'Apocalipsi: l'eskhaton, l'hora de la veritat o judici final, l'esclat de plenitud, la Vidabona còsmica.

Un altre **Sant Joan, el Baptista**, també és molt inspirador en l'inici d'aquest Camí interior: «Hi havia llavors un home que resseguia la Judea vestit de forma estranya, amb pels d'animals enganxats al seu cos en els punts en que no tenia coberts pel seu propi pel, i el seu rostre semblava al d'un salvatge. Abordava als jueus i els cridava a la llibertat, dient:

«Déu m'ha enviat per mostrar-vos el camí de la llei gràcies a la qual us salvareu de tenir varis amos, i no tindreu sobre vosaltres a cap amo mortal, sinó tan sols l'Altíssim, que m'ha enviat...»

«Al sentir aquestes paraules el poble es sentia feliç, i tota la Judea el seguia així com els voltants de Jerusalem. I no feia altre cosa que submergir-los en les aigües del riu Jordà. I els feia marxar ensenyant-los de deixar de fer el mal, i dient-los, que els seria donat un rei que els llibertaria i que sotmetria a tots els insubmisos, i que ell mateix no estaria sotmès a ningú. Uns es burlaven de les seves paraules, altres creien en elles...»

Un bon inspirador i acompanyant en l'inici del nostre particular i nacional Camí de Vidabona.

Mite del Comte Arnau

Diu la llegenda que el **Comte Arnau** encarregà als treballadors construir els trams d'escales per accedir a la **capella de la Verge** i al **Santuari de Montgrony**, prometent-los “una mesura curulla de blat per cada esglaó”. La paga va resultar ser una

mesura rasa (no curulla). A causa de l'incompliment de la promesa, el Comte va ser damnat eternament. Condemnat a cavalcar durant tota l'eternitat com a ànima en pena sobre un cavall negre al que li surten flames per la boca i els ulls, el Comte l'Arnau va sempre acompanyat per una colla de gossos diabòlics que li fan de seguici.

És un mite dels més populars, comentats, i emblemàtics del Ripollès, i també un dels més genuïns i originals de Catalunya.

Dona ple sentit també als mites de partida del Camí de Vidabona (camí iniciàtic que simbolitza l'avanç cap a la plenitud), que parteix de Sant Joan de les Abadesses. La **1a etapa** simbolitza l'**ascètica**: les pràctiques per deixar els lligams d'aquest món, l'alliberament del subjecte personal i nacional. Partint del brogit del món, des de **Sant Joan de les Abadesses** (Sant Joan, l'obridor de camins) ens trobem el **mite del Comte Arnau**, que simbolitza les cadenes de la deshonestedat com a conseqüència de l'engany i l'avarícia, les cadenes que generen les dependències o aferraments mundans.

Carta extreta del llibre Dietari Final d'en Lluís M. Xirinacs, que adreça al Comte Arnau per redimir-lo:

Estimat comte Arnau: Jo sóc un bagauda com St. Amanç. I t'he vingut a buscar. Fa segles que, com ànima en Pena, purgues per aquests verals el greu delictes de defraudar el mosso del seu jornal. És falta que clama venjança davant de Déu. Ara, d'aquest delictes

en diem opressió de classe. I, de la batalla que en resulta, en direm lluita de classes. Et vinc a rescatar del teu perllongat purgatori perquè ha començat a veure's el final de la lluita de classes. El dia 1 de gener del 2000 em vaig posar a la Placa de St. Jaume de Barcelona per anunciar el renaixement de la comunitat humana perduda. La meua salut només permeté que hi aguantés cent dies, fins al 10 d'abril del 2000. Tota la meua vida havia estat dirigida a l'agermanament dels humans. Que més podia fer? Només em restava el lliurament de la meua vida

com a signe de la condició de l'alliberament. Des d'aquell dia m'hi preparo. Els meus germans començaren a treballar per fer concebre, gestar i néixer les primeres Germanies. És la nova Comunitat Humana basada en el consens i en la concòrdia en totes les coses fonamentals de la vida. T'ho vinc a anunciar amb gran goig. Deixa ja la teva Pena vagarosa i ajuda'ns a fer créixer aquest nou i vell plançó ple d'Esperit per totes les terres catalanes i per tot el món: la nova revolució.

Ogassa

El municipi d'Ogassa està constituït per 5 veïnats: Surroca de Baix (alt. 950 m) i el Prat del Pinter, Sant Martí de Surroca, Sant Martí d'Ogassa, Santa Maria de Vidabona i Sant Julià de Saltor. Actualment, Ogassa té uns 250 habitants. Als segles XIX i XX, la principal activitat econòmica va ser la mineria. Des de finals del segle XVIII ja s'extreia carbó de les primeres mines. Les mines foren determinants perquè el ferrocarril arribés al Ripollès l'any 1880, a fi de traslladar ràpidament el mineral cap a Barcelona per la creixent indústria catalana, principalment tèxtil. Bona prova de la prosperitat econòmica del moment en són els 1.578 habitants que tenia el municipi d'Ogassa l'any 1900. Tot i disminuir gradualment el nombre de tones extretes de carbó, les mines van restar actives fins a l'any 1967. Actualment, es pot visitar l'entrada de la Mina Dolça (a tocar de la plaça Dolça de Surroca de Baix).

Ogassa fou dels primers municipis catalans en tenir llum elèctrica l'any 1888. Va tenir dues importants indústries cimenteres: la fàbrica de ciment Benet (1886-1997) i la fàbrica Balaguer (1896-1926).

Actualment, la principal activitat econòmica d'Ogassa són els serveis i el turisme. Alguns dels masos mantenen l'ancestral l'activitat ramadera (principalment vaques i xais, i en menor nombre, cabres i porcs). Bona part de l'any es poden veure pasturar per feixes i prats dels cims, fet que ha determinat l'aspecte i la biodiversitat de les serres Cavallera i Conivella.

Ogassa té un valuós patrimoni arquitectònic constituït per les seves 4 esglésies romàniques de Sant Martí d'Ogassa (s. X), Sant Martí de Surroca (s. XI), Sant Julià de Saltor (s. X) i Santa Maria de Vidabona (s. XII), i la capella de Santa Bàrbara, patrona dels miners, d'estil neogòtic (any 1882), on s'hi celebren actualment les misses durant l'any. Tot i ser un municipi petit, Ogassa té un ric teixit associatiu: el Club Esportiu Vidabona, la Societat de Caçadors d'Ogassa, l'Associació de Dones, les colles de Ballets Tradicionals (colla de joves i de petits), la Colla Gegantera, la Jove Surroquina i la companyia teatral La Carbonera d'Ogassa. La Germandat de Sant Joaquim (fundada l'any 1893) permetia antigament que, gràcies a una aportació periòdica dels veïns, els necessitats rebessin els ajuts i la companyia necessaris, principalment en cas de malaltia. Dóna nom a la Festa Major de l'estiu.

L'entorn muntanyenc d'Ogassa té un alt interès geològic. S'hi troben gran quantitat de fòssils, principalment vegetals de fa uns 250 milions d'anys, essent visitat sovint per geòlegs. El cim més emblemàtic és el Taga (2.039 m), cim que fou visitat el 1880 per l'escriptor Santiago Rusiñol. També va fer llargues estades a Sant Martí d'Ogassa l'artista contemporani Perejaume. El 6 d'agost de 2007, dia que feia 75 anys, en Lluís Maria Xirinacs va venir a morir en un bell indret d'Ogassa, al Pla de cal Pegot, segons tenia planificat des de feia anys, en un acte d'ofrena espiritual i sense prendre res, per la qual cosa el forense va certificar "mort natural".

A Ogassa s'hi troba molt bona cuina de muntanya. Un dels plats que antigament menjaven els miners és el cassolet: mongetes, peus de porc, costella i botifarra, que es pot tastar per la Festa del miner. Ogassa, l'any 1987, va rebre la distinció del guardó "Vila en flor de Catalunya".

Calendari de festes d'Ogassa

Festa de la Santa Creu: 1r diumenge de maig. Acte religiós, benedicció del terme i repartiment de l'ofrena-un panet- entre els assistents.

Festa del miner (recuperada el 1982): últim diumenge de maig. Ofici, cassolet del miner i sardanes. La colla Jove Surroquina hi organitza el "Miner de ferro".

St. Martí d'Ogassa, aplec de la Mare de Déu del Puig de França: 2n cap de setmana de juliol. Sardanes, ofici, ball de tarda, costellada popular, ballets.

Festa de la Germandat (Festa Major d'estiu): 2n cap de setmana d'agost. Balls, sardanes i jocs de cucanya.

Trobada de boletaires: 1r diumenge d'octubre

Matança del porc: d'octubre fins l'abril (als masos).

Festa de St. Martí de Surroca: 2n cap de setmana de novembre: missa i ballets tradicionals.

Festa Major (Sta. Bàrbara, Patrona dels miners): 1er cap de setmana de desembre. Sardanes i ballets populars.

A Ogassa es practiquen diversos balls tradicionals: el ball de Sant Ferriol (ballat pels més petits), el ball de la Maniera i el ball de la Mare de Déu del Puig de França (aquests dos darrers, ballats pels joves).

Gimcana de tractors

Repartiment del cassolet del miner

Gegants a la capella de Santa Bàrbara

Simbologia i mites d'Ogassa en la 1a fase del camí iniciàtic: l'ascètica

Pels qui feu el Camí de Vidabona com a Camí iniciàtic cap a la plenitud, ens trobem a la meitat de la **1a etapa, l'ascètica**: les pràctiques per deixar els lligams d'aquest món, la neteja, l'alliberament del

subjecte personal i nacional.

Partint del brogit del món, des de **Sant Joan de les Abadesses** (Sant Joan, l'obridor de camins) i el mite del **Comte Arnau** (les

cadenes que comporten les dependències de

l'ambició i la deshonestat) el Camí puja fins **les mines** d'Ogassa per entrar en les profunditats interiors a fi d'identificar l'origen i alliberar els aferraments al món, els patrons, les pors...

Mas El Negre

El mas fou adquirit per la Fundació Vidabona l'any 2010. A partir d'aquí, inicià la cerca de fons per a la seva rehabilitació com a alberg, centre de recés i d'activitats formatives en les temàtiques del camí a la plenitud personal i col·lectiva, la noviolència, la demòtica (democràcia participativa, diàleg i consens), el model filosòfic Globàlium de Xirinacs, i mitologia nacional i universal de nova generació, entre d'altres.

La primera referència escrita del mas El Negre data del 1401, en un document conservat a l'arxiu del monestir de Sant Joan de les Abadesses, on s'anomena un tal Jaume Negre d'Ogassa. L'edificació construïda damunt de la penya, però, se suposa anterior a aquesta data. La seva activitat original era de caire ramader, com es desprèn de les corts i cabanyes que es conserven davant la casa. Les feixes dels voltants havien estat conreades i ha estat habitada, amb algunes intermitències, fins a l'actualitat. La rehabilitació de la casa s'ha fet durant el període 2012-2013, després que la Fundació Vidabona l'adquirís el juliol 16/64

de l'any 2010 amb l'objectiu de rehabilitar-la com a alberg i centre de formació en innovació social i espiritual.

El Negre es troba arrecerat, a llevant, pel Puig Castellar. Al nord-oest, pel Puigcercó i, al nord, per la Serra Cavallera (Puig Estela, 2.012 m i Puig de Coma d'Olla, 1.937 m).

La finca té 68 hectàrees i se situa en un terreny caracteritzat per les feixes i les cingles. Hi trobem fagedes, pinedes de pi roig, rouredes i boix abundant. La **Riera d'Ogassa o del Negre** travessa la finca i hi destaquen els congosts, salts d'aigua i gorgs.

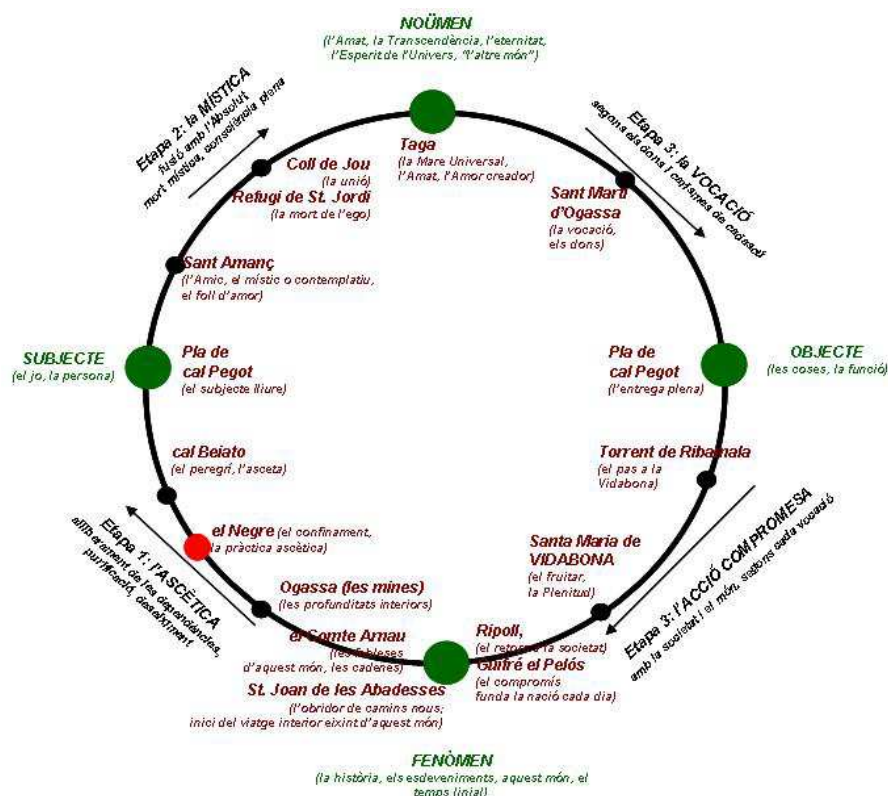

ETAPA 2: EL NEGRE - PLA DE CAL PEGOT – SANT AMANÇ – COLL DE JOU

Distància: 6 Km

Desnivell: nivell mig-alt (pujada intensa fins al cim de Sant Amanç).

En llevar-nos i partir del Negre, encara som dins l'etapa de l'Ascètica, que conclou al Pla de cal Pegot (el subjecte lliure).

El Pla de cal Pegot

Altitud: 1.420 m

Aquest punt és el centre del 8 del Camí de Vidabona, on l'itinerari dibuixa una X sobre la terra. Ens trobem al pla de cal Pegot. En aquest indret hi va morir en **Lluís Maria Xirinacs** el 6

d'agost del 07, dia en què feia 75 anys, segons tenia planificat des de feia anys. Va venir a ofrenar la seva vida en aquest bell indret on, segons deia, es va coure la nostra llengua i nació, en un acte del més alt nivell espiritual i en el moment de més plenitud de la seva vida:

Ofereixo el do més preuat, que és la meva vida, per l'alliberament del meu poble, per l'alliberament de tots els pobles oprimits de la terra, per la natura presonera nostra.

Cap a ponent hi veiem el **Collet del Vent**. Al sud, el perfil de **Montserrat** i, al pla verd del sud-oest, s'hi amaga el **Santuari de Sta. Maria de Vidabona** – segons en Xirinacs, mite de la plenitud nacional, la **terra promesa catalana**. Al nord, la **Serra de Sant Amanç**, mite de l'Amic de Ramon Llull.

Qui va ser en Lluís Maria Xirinacs?

D'ell s'ha dit que fou la veu del poble, el Gandhi català, un testimoni, un profeta, un místic, un filòsof, un revolucionari català d'esperit universal...

Va realitzar diverses vagues de fam a mort. Va estar plantat 12 hores diàries durant 2 anys davant la presó Model per demanar l'amnistia dels presos polítics. Va ser escollit senador independent. Nominat 3 vegades al premi Nobel de la Pau.

L'1 de gener de 2000 es va plantar a la plaça de S. Jaume de Barcelona per convocar l'arbre d'assemblees territorials dels Països Catalans com a instrument d'exercici de la sobirania popular, lligada a l'acció no violenta com a força del poble. El seu gran llegat com a filòsof és el seu model global de la realitat Globàlium, que es divulga tant a la Fundació Randa-Lluís M. Xirinacs (www.xirinacs.cat) com al centre el Negre d'Ogassa.

Mite del subjecte lliure (Xirinacs)

Míticament, el Pla de cal Pegot (Ogassa), indret on va ofrenar la seva vida en Lluís Maria Xirinacs el 6 d'agost de 2007, dia en que feia 75 anys i segons tenia planificat des de feia

anys, com a final de la **1a etapa (l'ascètica)**

representa (prenent el testimoniatge d'en Xirinacs) el **subjecte lliure** que, al llarg del recorregut de la 1a etapa, ha identificat les seves dependències a les coses d'aquest món i se n'ha alliberat.

Des d'aquest alliberament, *l'Amic* pot avançar cap a la mística, fent cap al Puig de **Sant Amanç** –mite de *l'Amic* desitjós de fondre's en l'Amat (Ramon Lull) - representat per la Mare Taga (Xirinacs).

Deslliurats de tots els fils que de les dependències d'aquest món, tant com a individus com com també com a poble, és possible volar com un ocell sense cadenes, desplegant plenament les ales al vent i dir, des del buit absolut i immaterial de la llibertat: JO SÓC!

Només des del ser lliure i sobirà hom pot fer i es pot donar.

Serra de Sant Amanç

El balcó del Ripollès

Altitud: 1.851m.

Segons la llegenda, Sant Amanç habitava al castell de la muntanya cap al s. IV. Rebel cabdill dels Begaudes. Aquest nom correspon a camperols revoltats contra els grans terratinents i el poder romà dominant. La revolta s'inicià a la fi del segle II a les Gàl·lies i durà fins al segle V. Cap al segle IV penetrà a les terres que serien catalanes i el cabdill n'era Sant Amanç.

Vivia en el **castell de Pena** (castellar de Penna Matricis), davant per davant de la majestuosa muntanya del **Taga** (2.035 m). Actualment el castell està enderrocant, i es creu que les seves restes puguin ser unes runes localitzades prop del cim. La primera menció del castell de Pena es troba a l'acta de consagració de l'església de Sant Martí d'Ogassa de l'any 1024. Aquesta fortificació aglutinava les terres de Sant Martí de Surroca, Sant Martí d'Ogassa, Sant Julià de Saltor, Santa Maria de Vidabona i part de les terres de Bruguera. Se sap que la titularitat del castell passà per diversos propietaris al llarg dels segles XI, XII i XIII. L'abat Ramon de Bianya adquireix els drets del rei Pere el Cerimoniós de les viles d'Ogassa, la Rovira, Bianya i altres l'any 1342, i l'any 1344 n'encomana la custòdia a Pere de Ribes, de la Vall de Ribes. A partir d'aquí no se'n té cap més coneixement.

Les vistes són espectaculars, per això en diuen el **balcó del Ripollès**. A ponent hi podem veure el Pedraforca i el Berguedà. Al sud, el Ripollès, la plana de Vic, Montserrat, el Montseny... A llevant, les muntanyes garrotxines. Així com els veïns de Sant Joan de les Abadesses tenen tendència tradicionalment a pujar al Taga (car és la muntanya que es veu des de St. Joan), els Ripollesos se

senten especialment vinculats a Sant Amanç (car és la serra que es veu des d'allà). Cada any, ambdós

municipis fan curses i excursions populars a aquests cims.

La llegenda

vincula el castell de Pena i la muntanya de Sant Amanç al **personatge del Comte Arnau**, qui donava sal als seu cavall a les salines dels masos del Jofré i del Boix de Vidabona per fer-lo més veloç. A les nits de tempesta, al Collet del Vent encara s'hi passeja el seu espectre. També es menciona un **convent de monges** al Pla de Pena, expulsades del monestir de Sant Joan, visitat sovint pel comte. Diu la cançó popular: "Les monges de Sant Aimanç, dotze monges, tretze infants". És sorprenent la **carta que Xirínacs**, en el seu Dietari final, **adreça al Comte Arnau** convidant-lo a redimir-se del seu perllongat purgatori, ajudant a la nova revolució catalana consistent en generar comunitats humanes organitzades i fundades en el consens i la concòrdia, que durà a la fi de la lluita de classes i a l'alliberament nacional: Deixa ja la teva Pena vagarosa i ajuda'ns a fer créixer aquest nou i vell plançó ple d'Esperit per totes les terres catalanes i per tot el món: la nova revolució.

Fauna i flora

En aquesta zona prepirinenca hi trobem una gran **biodiversitat vegetal i animal**. Alguns exemples:

Amfibis: Tritó pirinenc, granota roja i salamandra.

Rèptils: Escurçó, serp verda.

Aus: Àguila daurada (el rapinyaire més gros i potent de la Península Ibèrica), àguila marcenca, aligot, gamarús

(rapinyaire nocturn), còlit gris, alosa, gralla de bec groc, cornella.

Mamífers: Cabirol, porc senglar, gat mesquer o geneta, fagina, guineu i teixó.

Vegetals dels estatges montà (fins a 1.800 m) i subalpí (1.800-2.100 m):

Pinedes de pi roig, fagedes, rouredes de roure martinenc i pinedes de pi negre. Falgars, ginestars i ginebrars. Prats de pastura subalpina. En zones rocalloses i humides podem trobar l'orella d'ós, herba fetgera i corona de rei.

Gat mesquer o geneta

Cabirol

Porc senglar

Granota roja

Guineu (o guílla o rabosa)

Tritó pirinenc

Àliga daurada (l'àliga més gran de la Península Ibèrica).

Mite de Sant Amanç

Pels qui feu el Camí de Vidabona com a camí iniciàtic cap a la plenitud, aquest punt es troba a mig camí de la **2a etapa: la mística**.

Sant Amanç, que etimològicament, vol dir "l'enamorat per sempre", segons Xirinacs aquí representa el místic, l'**Amic** (de Ramon Llull) qui, després de l'alliberament de les pròpies dependències a les coses del món, esdevé **subjecte lliure**. Foll d'amor, en èxtasi contemplativa de l'**Amat** (Ramon Llull, segons Xirinacs representada pel **Taga**), es consumeix en desig de fondre-s'hi.

Aquest procés el fan tan les persones individuals com col·lectives, és a dir, els pobles, les nacions, i també la Humanitat sencera com un sol ésser i una sola consciència (vegeu l'esquema de les tres voltes a l'annex).

Coll de Jou i refugi de Sant Jordi

alt. 1.637 m)

Refugi lliure de Sant Jordi

El Coll de Jou (jou significa 'unió') uneix el **Puig de Sant Amanç -o d'Amand-** al sud, amb el **Taga al nord**, majestuós i pelat com a conseqüència de l'ancestral activitat ramadera. Aquest fet explica l'aspecte tapissat dels prats de la **Serra de Conivella** (a la qual pertany el Taga) i, més cap a l'est, de la **Serra Cavallera** (2.013m). Actualment hi pasturen principalment vaques, si bé també alguns ramats d'ovelles i de cabres. La carretera que el travessa comunica Ogassa, Bruguera i Ribes de Fresser.

L'**Amic** (Sant Amanç) i l'**Amat** (la mare Taga) estan units pel **Coll de Jou** (que vol dir unió, "ioga"). Per completar la unió mística cal transcendir el subjecte, fet aquest representat pel mite de Sant Miquel Arcàngel i l'equivalent mite terrenal de **Sant Jordi** (que vencen el dimoni/l'aranya: la supèrbia de l'ego).

Sant Jordi en el pla terrenal, com l'Arcàngel Sant Miquel en el pla espiritual, mata l'aranya, el drac, el dimoni. Cal la mort de l'ego, deixar el subjecte enrere per poder fondre'ns en el Tot, per unir-se l'Amic amb l'Amat, com la gota d'aigua quan cau al mar.

Aquest és el **sentit mític** de fer nit o estada al **refugi de Sant Jordi** de Coll de Jou.

Fauna i flora

En aquesta zona prepirinenca hi trobem una gran biodiversitat vegetal i animal. Alguns exemples:

Amfibis: Tritó pirinenc, granota roja i salamandra.

Rèptils: Escurçó, serp verda.

Aus: Voltor comú, Trenchalòs (aquests dos no hi nien, si bé hi cerquen aliment), còlit gris, alosa, gralla de bec groc, cornella, gamarús (rapinyaire nocturn).

Mamífers: Cabirol, porc senglar, gat mesquer o genet, fagina, guineu i teixó.

Vegetals dels estatges montà (fins a 1.800m) i subalpí (1.800-2.100m): Pinedes de pi roig, fagedes, rouredes de roure martinenc i pinedes de pi negre. Falgars, ginestars i ginebrars. Prats de pastura subalpina. En zones rocalloses i humides podem trobar l'orella d'ós, herba fetgera i corona de rei.

Voltor comú

Trenchalòs

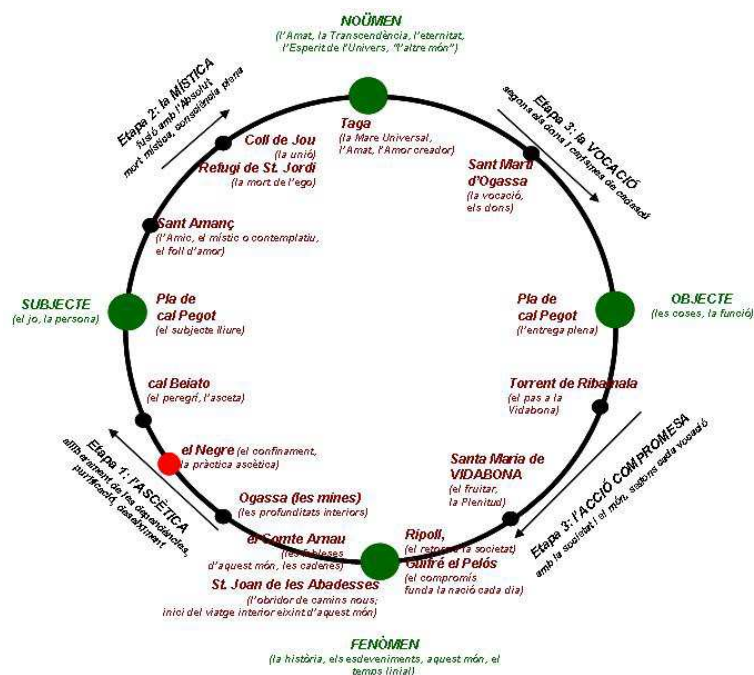
ETAPA 3: EL TAGA – SANT MARTÍ D'OGASSA - PLA DE CAL PEGOT

Distància: 7 Km

Desnivell: pujada intensa i curta al Taga. Després, baixada intensa i pla.

Per aquestes contrades, uns quants milers d'anys abans de Crist, es va establir un poble preindoeuropeu que els arqueòlegs i filòlegs van anomenar sorotàptics (grec), camps d'urnes (català). Sembla que en l'idioma d'aquest poble, el terme *Taga* significava roquissar enlairat o muntanya envoltada d'abismes.

La Senyora del Taga, displicent, mira l'eternitat des de les seves altures desarbrades, només coberta amb un sensual borrisol de gespa alpina. (Ll.M.X)

Taga

Altitud: 2.039 m

Pels que feu el Camí de Vidabona com a camí iniciàtic cap a la plenitud, ens trobem en la **2a ETAPA: la mística**, que es conclou al cim del **Taga**, segons Xirinacs, mite de la Mare de l'Univers, les aigües primordials, Tiamat, l'Amat (Ramon Llull). Pujar "la Taga", per tant, és pujar la muntanya de l'Amor Universal creador: passa a passa, anar-se'n amarant, fins la fusió total en arribar al cim: **l'Amic es fon en l'Amat**.

La geografia d'aquests indrets, en complicitat amb els mites de Xirinacs i Llull, disposa que **Amanç** vulgui dir etimològicament "l'enamorat per sempre", que **jou** vulgui dir "unió" ("ioga"), i que aquí s'hi trobi el refugi de **Sant Jordi**: mite de la mort de l'ego superb, pas necessari per endinsar-se en la unió mística. La muntanya **Taga**, a més de tenir **forma de pit**, sovint és rondada per voltors que, entre d'altres, són símbol de la **maternitat**.

*Quan el sol de l'Amat
desperta l'Amic
dels seus somnis mítics
cessen les paraules,
els cants dels ocells
i l'Amic neix en l'Amat
a l'alba.
El sol l'ha devorat
i ja és flama viva.*

(L.I.M.X)

Sant Martí d'Ogassa

Mite de Sant Martí

Sant Martí, que dona nom a dues de les esglésies d'Ogassa, va viure al **segle IV** i va ser bisbe de la ciutat francesa de Tours. Sembla que havia nascut a l'actual Hongria, fill d'un oficial de l'exèrcit romà. Va ingressar a l'exèrcit fins que es va convertir al cristianisme. Va fundar l'any 360 el que es

pot considerar **primer monestir d'Occident**, el de **Ligugé**. Més tard en fundà d'altres. Va fer nombrosos viatges de predicació per la Gàl·lia central i occidental, sobretot en zones rurals, que el van fer molt popular. Per això, l'any 371 va ser elegit **bisbe de Tours per aclamació popular**. Es va fer cèlebre per la seva santedat i els seus miracles. Morí a Candes l'any **397**, on

havia anat per a conciliar-ne els clergues que tenien un conflicte. La seva festivitat se celebra l'**11 de novembre** a l'església veïna de **Sant Martí de Surroca**, dia del seu enterrament a Tours,. Martí fou el primer sant nomenat sense haver estat màrtir. Ha estat considerat el patró de l'orde de cavalleria. El costum de **clavar una ferradura a la porta** del temple la vuitada de la festa de Sant Martí, havia estat molt estès i prové de l'antiga creença que el sant **protegia el bestiar i els seus propietaris** de tot tipus de mals, com també als **forjadors i manyans**. Quan els exèrcits francesos van ajudar als catalans en la Reconquesta contra els sarraïns, els soldats francs (grans devots de Sant Martí, patró de França) erigien **una capella en agraïment a sant Martí dalt de cada turó** reconquerit. Aquesta devoció es va estendre per Catalunya i per això encara avui més d'una trentena de viles el tenen per patró.

Llegenda de l'Estiuet i de l'Arc de Sant Martí:

Un dia gèlid de novembre del 337, anant a lluitar a Amiens, es va trobar amb un captaire tremolant de fred i mig mort de gana a la porta de la ciutat d'Amiens. Martí va donar-li la meitat dels

queviures que duia i una part de la seva capa, que va tallar amb la seva espasa. La llegenda explica que el cel es va obrir, el Sol va brillar esplendorós i es va formar un gran **Arc de Sant Martí** que va fondre la neu i enretirar el fred. Per aquest motiu hom coneix l'interludi de bonança que cada any té lloc a mitjans de novembre amb el nom **d'Estiuet de Sant Martí**. A la nit següent, Crist se li apareix vestit amb la mitja capa i dient als àngels: "Aquí hi ha Martí, el soldat romà que no està batejat: ell m'ha vestit". En desvetllar-se, Martí va trobar que la capa estava sencera i va decidir de batejar-se.

La capa miraculosa es va conservar com a relíquia i va formar part del tresor dels reis merovingis dels francs, que la portaven a les seves campanyes militars com a amulet. El prevere encarregat de la custòdia de la relíquia (una "cappella" o capa curta) era el "cappellanus", terme que va donar origen a "**capella**" com a lloc d'oració (per l'oratori on es conservava) i a "**capellà**", primer com a sacerdot militar i després, com a sacerdot i religiós en general.

La llegenda de Sant Martí i les oques: Martí no volia ser bisbe, ja que, humil, no volia tenir cap mena d'honor. Havia sentit que els ciutadans de Tours volien fer-lo bisbe i venien a cercar-lo; per evitar-ho, es va amagar,

però les oques que hi havia van començar a palpar i van descobrir-lo.

En el Camí iniciàtic de Vidabona, aquest mite forma part de la 3a etapa: la crida, la descoberta i entrega a la pròpia vocació. Un cop l'Amic s'ha fos en l'Amat, ell esdevé l'Amat, l'Univers sencer és en ell, i es deixa actuar segons sent que li dicta l'Esperit Universal. La seva obra prendrà la forma dels seus dons i vocació, cadascú els seus, tots diferents, tots complementaris.

L'Amic manifesta el que ha vist, tot allò que convé i el que no convé pel bé del conjunt, des de la consciència universal de la que s'ha deixat amarrar. Qui ha tocat el fons de l'Univers, en mirar al món no pot restar còmplicament callat: canta la veritat, esdevé profeta, sense témer les conseqüències.

Imatge de Sant Martí en alabastre (s. XIV).
(Museu Episcopal de Vic)

La complicitat d'aquesta geografia fa confluïr en aquest punt geogràfic del Camí de Vidabona 3 testimoniatges d'entrega vocacional del més alt nivell: L'església fou consagrada per l'**Abat Oliva**, un testimoni d'entrega espiritual al seu temps. S'hi venera la **Mare de Déu del Puig**. La figura de **Maria** és un referent arreu del món com a testimoni de l'acceptació i l'entrega plena a la crida que va sentir. El seu fill, **Jesús de Natzaret**, esdevindria després un testimoni suprem d'aquesta entrega pel seu poble i per la Humanitat.

Sant Martí és un testimoniatge d'escolta i d'entrega humil a la seva vocació al servei dels altres. Fou un home solidari i molt estimat per la gent del poble. Per aquesta raó, a diferència d'avui, fou un bisbe nomenat per aclamació popular. Diuen els goigs de Sant Martí: "Patró nostre Sant Martí, model en nostre camí."

La llegenda de **la capa**, míticament, suggereix que quan hom es lliura als altres, l'univers sencer s'hi fa còmplice: surt el sol, el cel s'obre i es vesteix de gala amb l'Arc de Sant Martí. La llegenda de les **oques**, en el seu sentit mític, evoca la **humilitat** de servir els altres sense rebre honors, així com la impossibilitat d'amagar-se del destí (vocació) al que cadascú és cridat, amb la llibertat de respondre afirmativament o no a aquesta crida.

Pla de cal Pegot

Mite de l'entrega plena (Xirinacs-Pla de cal Pegot)

Com a final de la **3a ETAPA** (venint del Taga i St. Martí d'Ogassa), aquest punt simbolitza l'**entrega** a la **crida** rebuda al servei a la societat a partir **de la pròpia vocació**, donació que regala la **plenitud** (la **Vidabona**).

"Deixeu-les fer les obres, deixeu que us facin! Que rodï lliure l'obra que feu de l'obra que us fa!" (Perejaume)

*Ofereixo el do més preuat que és la meua vida per
l'alliberament del meu poble
per l'alliberament de tots els pobles oprimits de la terra
per la natura presonera nostra.*

La meua ànima,

aquesta ànima obrada pel meu cos,
clivellada d'ànimes infinites,
concretament avui,
se m'ha fet universal.

En plechs de les meves facultats
marxo
perquè vull acabar els meus dies
en la soledat i el silenci.
Si em vreu per feliç
no em llogueu.
Si algú em troba
el pueyo que,
estigui jo com estigui,
no vulgui ell pertorbar
la meua solitud
i el meu silenci.
Gràcies!

ACTE DE SOBIRANIA

He viscut esclau setanta cinc anys
en uns Països Catalans
ocupats per Espanya, per França (i per Itàlia)
des de fa segles.
He resistit lluitant contra aquesta esclavitud
tots els anys de la meua vida adulta.
Una nació esclava, com un indomable esclau,
és una vergonya de la humanitat i de l'univers.
Però una nació mai no serà lliure
si els seus fills no volen arrijar
llurs vides en el seu alliberament i defensa.
Amics, accepteu-me
aquest final absolut i tancat
de la meua contesa,
per contrapuntar la covardia
de nostres líders, massificadors del poble.
Avui la meua nació
exerceix sobirania absoluta en mi.
Els han parat un esclau,
ella és una mica més lliure,
perquè jo sóc en vosaltres, amics!

ETAPA 4: PLA DE CAL PEGOT – VIDABONA – RIPOLL

Distància: 10 Km

Desnivell: baixada suau constant.

Antic Santuari de Santa Maria de Vidabona

Mite de Vidabona

La plenitud com a individus i com a poble, la terra promesa catalana, el nostre lliurament total a la nostra comunitat propera i a la comunitat nacional, i el nostre lliurament col·lectiu com a poble al servei del món i de l'univers sencer. El compromís amb la història.

En l'esquema simbòlic, l'arribada a la plenitud es correspon al 4t quart de volta.

L'acció compromesa al món des de la força de l'Esperit Universal del que venim i que ja sabem que som, serà en la forma de la vocació i dons de cadascú com a persona individual, i en la forma de la vocació i dons de cada nació com a persona col·lectiva; "esdevenir un guant que es deixa moure i que se sap mogut per la mà del Transcendent".

De cadascú en depèn només la resposta del seu subjecte lliure: el Sí o el No absoluts. La resta, és deixar-nos fer.

El lliurament des de l'Amor als altres i al món és el Camí cap a la Plenitud, "el Camí de Vidabona", "la Terra promesa catalana". És l'Eskhaton (terme grec), la fi dels temps, el jugar fort per dur al seu terme la plenitud de cadascú i de l'Univers, l'hora de la veritat, el foc que purifica l'or i crema la palla, "el Judici final" (no en un final linial, sinó més enllà dels temps, en el no-temps), la Creu Cristiana, la X

catalana, la realització de la voluntat del Transcendent (Noümen) en aquest món ara i aquí (Fenomen). Es correspon a Món en el Model Global de la Realitat "Globàlium", equidistant a Noümen i Fenomen. És el centre de "l'ensaïmada", després de la tercera volta:

la 1a volta és el camí iniciàtic cap a la plenitud individual, de cada individu,

la 2a volta és el camí iniciàtic cap a la plenitud nacional, de cada nació,

la 3a volta és el camí iniciàtic cap a la plenitud del món amb l'Univers sencer.

Entre cada volta, o en cada volta, hi podem incloure també les iniciacions de les diferents comunitats intermitges: la llar, els municipis, les comarques, les confederacions de nacions, etc.

"Si el gra de blat, caient a terra, no mor, no dona fruit".

El santuari –antiga parròquia rural- de Santa Maria de Vidabona està emplaçat en l'interior del vèrtex de l'angle recte format per la Serra Caballera (O-E), que la protegeix de tramuntanes, i per la Serra de Vidabona (N-S), que la protegeix de ponentades. Està en la bisectriu que arrenca del vèrtex, el Taga, i resta així arrecerada del mestral, del vent dominant del nord-oest.

L'antiga imatge de fusta d'àlber policromada (Tallers de Vic, vers 1190-1220), ara al Museu Episcopal de Vic, era advocada contra la pesta, les tempestes i per alliberar els captius, raó per la qual l'església conservava cadenes d'antics presoners com a ex-vots.

Una mica més avall del Santuari, hi resten les parets de l'antic mas de Vidabona.

Breu context històric:

any 878.- Guifré I, el Pilós, succeeix Bernat a Barcelona. És el primer comte independent dels francs.

any 879.- Fundació per part del comte de Barcelona, Guifré I, el Pilós, del monestir benedictí de Sta. Maria de

Ripoll, a la confluència dels rius Ter i Freser. També funda el temple de Sant Pere de Ripoll, com seu de la comunitat popular (parròquia) cristiana d'aquell municipi, depenent del Monestir.

any 885.- Fundació per Guifré I, el Pilós, del monestir de benedictines de Sant Joan de les Abadesses.

any 890.- Primer document de l'existència de l'església de Vidabona, seu de la comunitat popular cristiana (parròquia) rural de Vidabona. El document fixa el lliurament de primícies i delmes (dècimes parts) (com Abel, Gn 4,4) de la comunitat de Vidabona a la comunitat de Sant Pere de Ripoll (Ja aleshores el domini jeràrquic substituïa al Yahvé d'Abel). Vidabona és a recer del Sant Amanç, al cantó de migdia, a la banda esquerra del riu Freser.

La seva comunitat popular cristiana (parròquia) rural era integrada pels masos de Vidabona, l'Adroguer, el Boix de Vidabona, la Solaneta i Camp Roig.

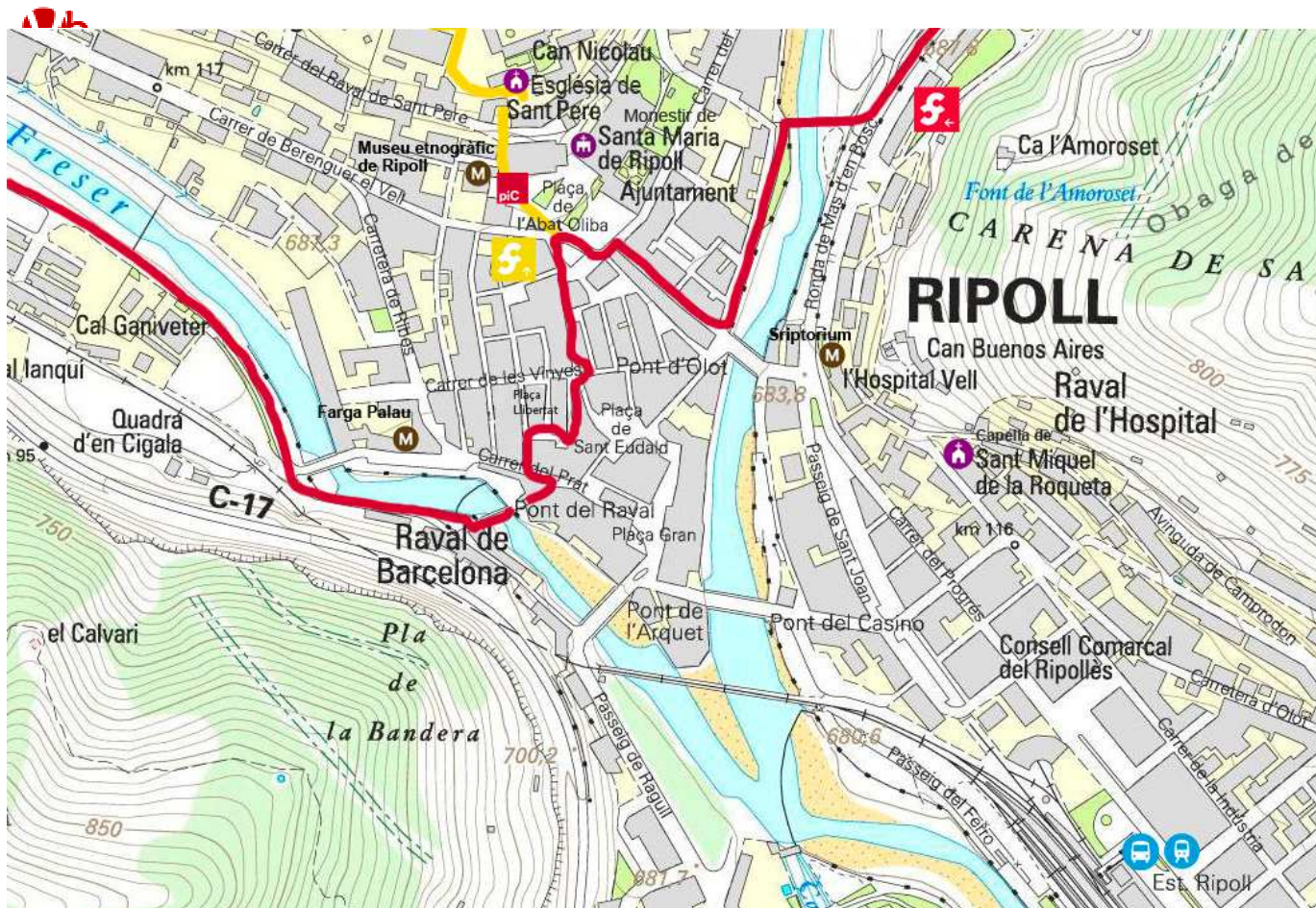
L'edifici romànic, del segle XII, s'esfondrà l'any 1969 per les esquerdes al sostre causades per un llamp. Té adosada una edificació que feia de rectoria o habitatge de l'ermità, a la qual s'accedia també pel cor, bastit el segle XVIII.

Fou sufragània de St. Martí d'Ogassa, i de Saltor des del 1592. Tingué un quant temps d'independència al s. XVII, quan s'accentuà el seu caràcter de santuari marià, però aviat retornà a la seva subjecció a Saltor.

any 897.- Mor Guifré I, el Pilós.

Són ben diferents la Vida bona i la bona vida. Aquesta darrera, en aquest món d'on és filla, només es pot tenir tot fent mala vida al propi cos i als altres.

L. M. Xirinacs

Ripoll

Gentilici: ripollès, ripollesa
 Població (2008): 11.012 hab.
 Superfície: 73,71 km²

Etimologia del nom

Una de les primeres constàncies escrites de topònim Ripoll és de l'any 890, quan s'esmenta el nom Riopullo. En èpoques posteriors trobem les formes Rivus Pollens, Rivi Pullo. L'evolució pròpia de la llengua, al llarg dels segles, el convertiria en Ripoll. Els estudiosos locals del segle XIX creien que el significat del topònim estava estretament relacionat amb l'existència dels dos rius; darreres hipòtesis deixen entreveure d'altres possibilitats: que fos el nom d'un personatge, d'una vall o bé d'un edifici militar.

Al monestir de Santa Maria de Ripoll hi trobem el sepulcre del Comte Guifré el Pelós.

El **mite de la fundació de Catalunya** neix d'una llegenda del segle XVI: Lluís el Piatós, rei dels francs (Carles II el Calb, segons la font), hauria demanat a Guifré el Pelós que l'ajudés a lluitar contra els normands.

De resultes de l'enfrontament, el comte fou greument ferit. Quan el rei el visità a la tenda on reposava, i en premi a la seva gesta, va pintar amb els seus dits tacats amb la sang de Guifré quatre barres sobre l'escut daurat del Comte de Barcelona i li digué: «aquestes seran les

vostres armes, Comte». D'aquesta manera, diu la llegenda, amb el regal d'un escut per al seu llinatge, va néixer l'escut de la casa de Barcelona, que, amb els anys, es convertiria en la bandera catalana.

Aquesta llegenda esdevinguda mite, fou recollida per primera volta en la saga [Gesta Comitum Barchinonensium](#), una crònica escrita en llatí pels monjos del monestir de Ripoll a partir del segle XII. En aquesta crònica s'explica la vida i les gestes dels comtes de Barcelona i dels reis d'Aragó. Aquestes paraules, amb les que s'inicia el relat d'aquesta llegenda, fan pensar que fou fill legendari del cavaller

Guifré d'Arrià (al cim de la vila de Rià s'hi poden visitar les restes del seu castell):

Pels relats dels antics, sabem que en un temps llunyà hi hagué un cavaller de nom Guifré, oriünd de la vila anomenada Arrià, que és en territori del Conflent, tocant al riu Tet, prop del monestir de Sant Miquel de Cuixà.

Guifré és un nom d'origen germànic, «Wigfred», que etimològicament significa: "Pau Victòria".

Els fets històrics i la llegenda es barregen en la seva biografia, recollida pels monjos del Monestir de Santa Maria de Ripoll en la saga catalana [Gesta Comitum Barchinonensium](#). Al llarg dels segles i seguint les antigues cròniques medievals dels reis d'Aragó, se n'ha glorificat la memòria servant el seu record i considerant-

lo el fundador de Catalunya, perquè ja des del 1380 fou anomenat "Pare de la Pàtria".

La història, tanmateix, sembla confirmar que la nostra bandera no es pot remuntar abans del segle XII. La primera mostra de l'existència de l'escut català és en un segell del comte Ramon Berenguer IV de Barcelona, corresponent a un document provençal de l'any 1150.

En tant que **mite**, entès com l'expressió d'una vivència atemporal (independentment de la data del seu origen) que ens suggereix missatges o comprensions profundes de tipus espiritual, filosòfic, social o nacional transcendents -a diferència d'una **llegenda**, que simplement narra esdeveniments, sovint amb un fons real, transformats per la tradició-, no és rellevant el seu grau de veracitat històrica, sinó el que transmet al llarg dels temps.

Mite de Guifré el Pelós: fundació de la nació catalana

L'arribada a Ripoll simbolitza el retorn al món fenomènic, a la societat, un cop completat el viatge vital (segons el Model Global de la Realitat de Xirinacs):

Fenomen (aquest món) – **Subjecte** (lliure) – **Noümen** (l'altre món) – **Objecte** (funció objectiva a la societat, vocació) – **Fenomen** (retorn a aquest món per a l'acció compromesa, deixats portar per la inspiració transcendent).

En dur a terme la nostra obra, ens realitzem, i per tant, arribem a mig camí entre aquest món (Fenomen) i l'altre món (Noümen), és a dir, assolim la Plenitud (Món).

Aquí ens trobem el **mite de Guifré el Pelós**, que amb la seva sang funda la nació catalana.

En el seu vessant mític, la llegenda de la fundació de la nació catalana ens suggereix que, cada dia, amb l'entrega plena (representada per la sang vessada al servei del país, de la societat) en base als dons i carismes de cadascú, **tots fundem la nació**. "Si el gra de blat, caient a terra, no mor, no dona fruit".

Guifré el Pelós, fra Joan Garí i Montserrat

La llegenda també el relaciona, com no podia ser d'una altra manera, amb Montserrat, la muntanya màgica de Catalunya, entorn mític i místic del país. Tot això envoltat de la presència d'un ermità exemplar, les influències malèfiques del diable i exemples de caritat cristiana que conduïrien al **mite fundacional del monestir de Montserrat**. Una bonica història que no és més que una

llegenda. Per la seva llargària, no el reproduïm aquí (el podeu trobar a la Camipèdia de elcami.cat).

Festes de Ripoll

Fira de les 40 Hores, cap de setmana anterior al diumenge de Rams

Festa Major de Sant Eudald, 11 de maig. És la principal festivitat de la vila, en honor del seu patró

Festa de la Llana i Casament a Pagès, diumenge següent a la festa major

Festa del 27 de Maig, 27 de maig. Jornada en què es recorda la defensa que van fer els ripollesos davant l'atac dels carlins el maig de 1839. Es fa una ofrena floral al monument al lusu a la festa present a la plaça de l'Ajuntament.

Aplec de Sardanes, juliol

Festival Internacional de Música, juliol - agost

Mercadal del Comte Guifré, agost

Diada nacional de Catalunya i elecció de la pubilla de Ripoll, 11 de setembre

Fira de Santa Teresa - Fira Catalana de l'Ovella, 15 d'octubre

Fira de Nadal, desembre

Festa Nacional de la Llana i el Casament a Pagès de Ripoll

Organitzada pel Centre d'Iniciatives i Turisme, se celebra a mitjan maig i pretén revivre els costums ancestrals de la tosa dels xais i d'un casament tradicional del pagès al Ripollès en èpoques passades.

Pel que fa a la llana, la festa a més de mostrar la tosa tradicional a tisora, també compta amb un concurs d'esquilar ovelles a màquina, exhibició de filadores i de l'elaboració de matalassos de llana.

El principal atractiu de la festa –a més de la mostra folklòrica- rau en el casament, especialment pel fet que l'enllaç sol ser verídic i compta amb la presència de destacades personalitats del país, que actuen com a padrins de noces. La festa es complementa amb un mercat de productes artesanals i una trobada de brocanters i antiquaris.

Entitats i iniciatives socials

L'Associació Cultural Sant Josep de Ripoll, sense ànim de lucre, amb més de 15 anys de vida té com a objectius promoure i organitzar tot tipus d'activitats i actes culturals a la vila de Ripoll i comarca.

El **Grup de Defensa de Ter** (GDT) va néixer fa més de 20 anys com a Entitat Ecologista i Naturalista, sense ànim de lucre, sensibilitzada pels problemes de contaminació i sobreexplotació del riu Ter i la seva conca, a causa fonamentalment de l'acció humana. Actualment el nombre de socis és de

gairebé 700. Els objectius globals del GDT són, d'acord amb els seus estatus:

Conscienciar / sensibilitzar a la població sobre temàtiques mediambientals I Planificar / executar accions relacionades amb la millora, coneixement i respecte pel medi ambient.

Aquests objectius originals han anat variant i localitzant en problemes o temàtiques més o menys concretes, i sostinguda gràcies al voluntariat exercit pels seus membres.

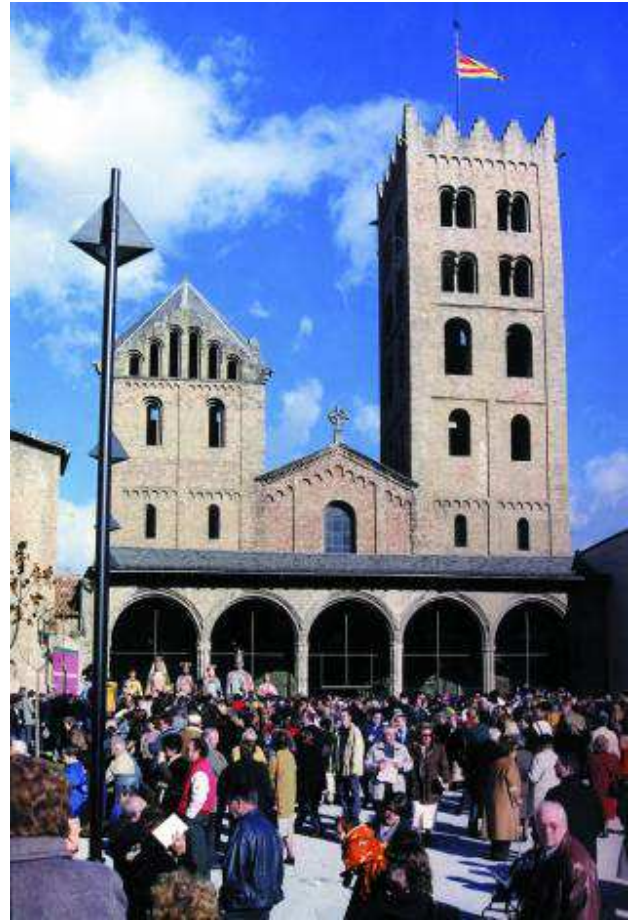
La praxi diària i la pròpia dinàmica generada pel grup han comportat una definició cada vegada més gran dels objectius de l'entitat i alhora han fet possible la diversificació dels seus àmbits d'actuació i la reformulació de les seves estratègies.

Des del curs 2000-2001 l'escola Ramon Suriñach porta a terme un projecte anomenat "**Va d'Art**" en el qual es treballa l'expressió plàstica des d'un de vista terapèutic, afavorint la comunicació dels alumnes i la seva integració social.

L'Associació **Obrim els Ulls - Ripollès Solidari** pretén amb les seves activitats informar per donar a conèixer; conèixer per valorar amb criteri i cercar opcions alternatives que ens portin a una societat més justa, solidària i lliure. Entre les varies activitats que organitzem periòdicament destaquen: El Cicle de Projeccions de Documentals (Hivern), Cicle de Conferències Ripoll Obert (Primavera), Festa de la Diversitat (Tardor) i promoció del comerç just.

L'associació **ARÇ** es defineix com un col·lectiu plural de persones del Ripollès que lluiten per una societat més justa, per la defensa del territori i uns Països Catalans lliures. En aquest sentit, algunes de les línies d'actuació són el foment de la cultura popular i la llengua dels Països Catalans, la recuperació de la memòria històrica, la solidaritat amb les lluites populars tant del nostre país com d'arreu del món i la defensa del territori.

Patrimoni arquitectònic de Ripoll

L'edifici més important és, pel significat històric i arquitectònic, el **monestir de Santa Maria**. Del cenobi benedictí, al qual des del 1835 no hi ha comunitat de monjos, perviuen tres edificis: l'**església**, el **claustr**e i l'edifici del **noviciat** (que és l'actual ajuntament). De l'interior de l'església cal destacar la **portada** romànica, la qual, construïda al segle XII, és **un dels monuments romànics més destacats del món**. L'obra proposa una autèntica plasmació iconogràfica de la Bíblia, tallada en pedra, on es combinen representacions d'escenes històriques i al·legòriques inspirades en els llibres sagrats. També és destacable la presència a l'església de **tombes de comtes**: a més de la del fundador de Catalunya, **Guifré el Pelós**, hi ha el monument funerari de **Ramon Berenguer III**, projectat per **Francesc Rogent i Pedrosa** i amb un relleu de l'escultor **Josep Llimona**. Del mateix Rogent hi ha un cenotafi en honor del comte **Ramon Berenguer IV**. També hi tenen la tomba Bernat I de

Besalú o **Bernat Tallaferro**, germà de l'abat Oliba, i **Radulf**, fill de Guifré.

Altres elements artístics que cal veure són la rèplica de l'estendard dissenyat per l'arquitecte **Josep Puig i Cadafalch**; d'aquest mateix arquitecte, la placa de la Unió Catalanista (1898) que hi ha a l'atri de la basílica; el mosaic de Santa Maria, confeccionat als tallers del Vaticà segons una pintura d'**Enric Serra**; la capella dedicada a Sant Eudald, patró de Ripoll, amb pintures murals d'**Eduard Llorens Masdéu** i projectada per **Francesc Rogent**, i la porta d'accés a la sagristia, construïda segons l'arquitecte modernista **Joan Rubió**, deixeble d'Antoni Gaudí. El claustre, de dos pisos, es troba disposat entorn d'un pati de forma trapezoïdal. Es va començar a construir a finals del segle xii i no es va acabar fins a principis del segle xvi. Va ser refet durant la restauració realitzada a finals del segle xix. L'estàtua del 27 de maig que hi ha a la plaça de l'ajuntament es va erigir segons un projecte de l'arquitecte **Ildefons Bonells**, en record dels ripollesos que van defensar la vila de les escomeses carlines el 1839.

A més del monestir, al municipi hi ha altres construccions religioses. L'església de Sant Pere, erigida a la plaça de l'abat Oliba, presenta testimonis romànics i gòtics. Destaca, a la part posterior, un fragment de la muralla que envoltava la vila i sobre la qual s'aixeca el campanar. De la façana principal destaca un rellotge de sol del 1929, on es pot llegir un vers del poeta Horaci: "Volat irreparabile tempus". A més de marcar les hores, també assenyala els signes de l'horòscop. L'ermita de Sant Bartomeu, d'època preromànica, va ser ampliada al segle xii. Durant molts segles va servir de llatzeret i, en temps d'epidèmies, els transeünts procedents de llocs sospitosos hi eren enviats en període d'observació abans d'admetre'ls a la vila. L'ermita de Sant Antoni de Morers, erigida el 1740, avui es troba en estat ruïnós. L'ermita de Santa Maria del Catllar, derruïda, va ser consagrada el 1040 per l'abat Oliba sobre les ruïnes d'un antic castell. La Mare de Déu del Catllar era invocada per la ceguesa, la coixesa, les trencadures, els endimoniats, els herniats i fins i tot els parts.

La vila també presenta edificis de l'època modernista que mereixen ser visitats. De l'arquitecte Joan Rubió, hi ha la **casa Bonada** i la **capella de Sant Miquel de la Roqueta**. **També se li atribueix la casa Siqués**, coneguda popularment com la casa del Barco a causa de la semblança de la façana principal amb un vaixell. A la plaça Gran hi ha la **casa Alòs o del marquès de Dou**, que és obra de l'arquitecte Josep M. Pericas. A la torre del xamfrà de la casa hi ha escenificacions d'un ós tant als esgrafiats com al parallamps. L'establiment d'una fàbrica i botiga de fideus a la planta baixa va fer que la casa fos coneguda com a cal Fideuer. A la mateixa plaça cal veure la **casa Soldevila** o casa del Raïm. D'autoria desconeguda, criden l'atenció el treball de fosa de les baranes dels balcons i els brots de raïm que coronen la façana. A la carretera de Ribes trobem la **casa Buixó**, també del mateix període.

L'oferta arquitectònica es completa amb edificis i elements de diverses èpoques. La casa Solanell té l'origen en el segle xvii. Si entreu al casal de Taurinyà, hi veureu un arc de mig punt rebaixat sobre pilastres amb figures esculpides, una de les quals representa una misteriosa sirena. Al carreró que enfila cap al pont del Raval, damunt una porta tapiada hi ha representat un toro. La casa Muntades és un edifici d'estil neoclàssic construït l'any 1868. El fortí de l'Estrella és un edifici originàriament militar que tenia la finalitat de defensar Ripoll dels atacs de l'exèrcit carlí. Cal destacar les espitlleres que hi ha en tres de les façanes, a través de les quals els defensors refusaren els atacs. De la muralla que tancava Ripoll, se'n poden veure fragments al riu Freser i a la façana posterior de l'església de Sant Pere.

Llegenda del nom de Ripoll

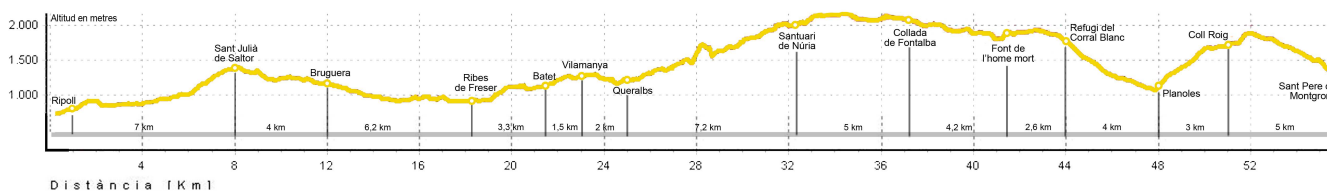

Els ripollesos també tenen la seva manera de contar com esdevingué el nom de la vila: “Un any, en un dia de mercat, una pagesa portava polls a vendre a la vila i, camina que caminaràs, la càrrega anava pesant cada vegada més. A mig camí, l’hi pesava tant que no podia dur-la i va decidir fer caminar els polls. Tots marxaven eixerits, menys un de menut que sempre quedava enrere, i la pagesa, tocant-lo amb la canyeta que portava, li deia: “**Arri, poll!; arri, poll!**”. Quan la dona feia el camí amb l’aviram va passar un home i li demanà: On aneu mestressa? La pagesa, que era sorda com una perola, no va oir-lo i, com que el poll petit tornava a quedar-se enrere, repetia: “Arri, poll!”. L’home va entendre que anava “a Ripoll” i, atès que era foraster i no sabia que el poble no tingués nom, un dia que parlava amb uns companys que volien anar-hi, va dir que anava a Ripoll, i així varen aprendre el nom, l’ensenyaren a d’altres, aquests a uns altres i així s’escampà. Vingueren generacions noves i el nom quedà definitiu”.

Activitat econòmica de Ripoll

L’**agricultura** es basa en el conreu de **farratge** i **cereals**. També hi ha zones destinades a **pastures**, amb una major extensió de **terrenys forestals**. En quant a la **ramaderia**, es produïren significatius canvis a l’última dècada dels anys noranta del segle passat. Fins aleshores, el subsector del boví era el dominant junt amb l’oví. Actualment predomina la cria d’aviram, el bestiar **porcí**, el **boví** i en menor mesura l’**oví**. Tot i els canvis la ramaderia ha tingut un paper secundari en l’economia ripollesa en el darrer segle. No es pot dir el mateix de l’**activitat industrial**, que al llarg de la història ha tingut un paper rellevant en la dinamització i creixement de vila, a nivell econòmic, demogràfic i de configuració urbanística. El treball del **ferro** i la indústria **tèxtil** han estat els motors econòmics durant molts segles.

Però l’absència d’una major diversificació en l’oferta industrial ha comportat greus problemes entre finals del segle passat i primers anys de segle XXI. En quant al sector terciari hom pot trobar una àmplia oferta comercial; alhora, el **dissabte** al matí se celebra el **mercat setmanal**, pels carrers del nucli antic, amb tot tipus de productes.

ENLLAÇ AMB EL CAMÍ DE NÚRIA

Vegeu el mapa general de la ruta i de l'enllaç de Vidabona amb Saltor.

El **Camí de Núria i Montgrony** es pot fer des de Ripoll o venint del Camí de Vidabona, enllaçant amb **Sant Julià de Saltor** des de l'antic santuari de **Santa Maria de Vidabona**. El Camí puja al **Santuari de Núria**, mite ancestral de la **fertilitat** (els fruits a la vida) passant per Bruguera, Ribes de Freser i Queralbs, i es pot continuar en dues etapes més fins a **Montgrony**, mite ancestral de l'**alletament** (l'aliment pels fruits vitals).

D'aquesta manera, qui vulgui fer aquest **camí complet en sentit iniciàtic**, en 7 etapes pot enllaçar el **Camí de Vidabona** (la cerca i entrega a la pròpia vocació per assolir la **plenitud** individual i nacional), amb el **Camí de Núria** (la fertilitat pels fruits vocacionals) i acabar al **Santuari de Montgrony** (l'alletament o nodriment dels fruits vitals).

Sant Julià de Saltor

s. XI, altitud: 1.365 m

L'antiga parròquia de **Sant Julià de Saltor** es troba al peu del puig de **Sant Amanç**, a l'extrem de ponent del terme d'Ogassa. El lloc de Saltor (Saltorre) ja pertanyia l'any 890 al monestir de Ripoll. En el segle XIV, es produí un fort despoblament de la parròquia, fins a l'extrem que no pogué mantenir capellà propi. El 1686 la feligresia era de 5 cases i la parròquia era regida per un dels domers del monestir de Ripoll. En el segle XVII li fou afegida com a sufragània l'antiga parròquia de Santa Maria de Vidabona. L'any 1900, la parròquia encara tenia una població de setanta habitants, però avui està despoblada. Fins l'any 2012 hi han viscut

una parella de masovers amb els seus fills. Després de traslladar-se a una casa de més avall, nombroses persones s'han interessat a prendre'ls el relleu.

L'església es troba unida a la rectoria formant un conjunt heterogeni, ja que l'edificació primitiva del segle XI, coberta amb volta romànica, va perdre l'absis, essent substituït per un cos més enlairat cobert a dos vessants. Al punt d'unió de la nau amb la rectoria hi ha un petit campanar de torre d'un sol pis amb obertures.

El 1959 la delegació ripollesa del Club Excursionista Pirinenc convertí la rectoria en refugi durant uns anys, fet que va salvar l'edifici de la ruïna que l'amenaçava. Durant una sèrie d'anys s'hi celebrà un aplec. **Sant Julià de Saltor és el punt d'inici de nombroses excursions.**

Santuari de la Mare de Déu de Núria

alt. 1.964 m

L'actual talla en fusta de la Mare de Déu, d'estil romànic, se situa entorn al segle XII. La seva festivitat és el 8 de setembre. És considerada la patrona del Pirineu català. El 22 de juliol de 1936, poc després d'esclatar la Guerra Civil Espanyola, el rector de la parròquia va fugir cap a França emportant-se la imatge per salvar-la dels milicians i de la crema indiscriminada d'objectes religiosos. Va estar amagada a Suïssa fins el 1941, any en què va retornar a la vall.

Els tres símbols de Núria, a banda de la imatge (l'original s'atribueix a sant Gil), són la creu (que va portar Sant Gil en anar a viure a una cova de la vall cap a l'any 700), l'olla de coure amb què cuinava per als pastors i la campana amb la que els avisava per al dinar. Sant Gil, en haver de fugir cap a la Provença, es diu que va amagar la talla i els tres

objectes. Segles més tard, Amadeu (segurament de Damasc), avisat en somnis per un àngel, hi va anar a construir una capella per la Mare de Déu i a cercar sense èxit els objectes de Sant Gil. Van ser trobats segles més tard pels pastors, gràcies al lloc on assenyalava un bou. A l'hotel de Núria s'hi va redactar l'any 1931 l'estatut d'autonomia conegut com a «Estatut de Núria».

Talla en fusta de la Mare de Déu de Núria. Segle XII.

Santuari de Núria

Segons la tradició, la Mare de Déu de Núria és mite de la fertilitat, essent visitada per aquells qui demanen ésser fecundats per a donar el seu fruit, sigui a través de fills o en un sentit vocacional dels fruits a la vida, tant a nivell individual, com familiar, com de poble. És costum posar el cap dins de l'olla que hi ha al santuari i fer sonar la campana. Pujar-hi a peu dona un major sentit d'ofrena al peregrinatge.

Santuari de Santa Maria de Montgrony

alt. 1.370 m

El topònim Montgrony era originàriament Mogrony, del llatí mucronio 'mugró'. La capella és del segle XVII i està situada al cingle de la Serra de Sant Pere, sota l'església romànica de Sant Pere de Montgrony.

La imatge de la Mare de Déu fou trobada per una parella de bous l'any 804 juntament amb una campana a l'indret on existeix la font. Fou consagrada l'any 834. Fou amagada durant la invasió sarraïna. La imatge actual té mig metre d'alçària i és una còpia feta al segle XV de l'antiga imatge romànica del segle XII.

És una Mare de Déu bruna, advocada per fer revenir la llet a les mares que crien, motiu pel qual és també coneguda amb el nom de Mare de Déu de la Llet. En un sentit més ampli, s'advoca per obtenir l'aliment per als fruits o projectes vitals. Fan els seus goigs:

Quan la mare veu, tristoia, esllanguir-se el seu nadó, si us invoca sent la joia d'alletar-lo amb abundor. De Montgrony, oh gran Senyora, dueu vostres fills a port!

Imatge de la Mare de Déu de Montgrony, s. XV.

ANNEXOS

*Com a camí iniciàtic a la plenitud personal i col·lectiva com a poble, el **Camí de Vidabona** s'ofereix com un instrument per recordar i vivenciar un coneixement ancestral i universal fruit de la saviesa de les generacions i cultures, avui molt oblidat per raons complexes d'analitzar. Aquest coneixement ancestral ens recorda que la plenitud (la Vidabona) és el regal afegit rebut en donar el fruit al servei de la societat, de la comunitat, i el fruit de cada nació o poble al servei de la Humanitat i de l'Univers, com la llavor que mor per renéixer a quelcom més gran. Les tradicions recorden que per poder-se donar plenament, cal haver descobert els dons rebuts, la vocació, allò en que cadascú se sent inspirat, útil i que l'omple. I ens recorden que per descobrir-ho, cal haver-se deslliurat de tota dependència (ascètica) que impedeixi la fusió amb l'Absolut i adquirir així una consciència global (mística).*

Aquest viatge interior simbòlic a la plenitud és el que ens ofereix el Camí de Vidabona. Cal tenir present que aquest procés cap a la plenitud no es pot completar només a nivell individual: el procés complet inclou tan les persones individuals com col·lectives, és a dir, els pobles, les nacions, i també la Humanitat sencera com un sol ésser i una sola consciència (vegeu al final l'esquema de les tres voltes de Xirinacs).

*Diferenciem entre la **plenitud** -l'estat espiritual profund que sentim quan fem allò que sentim que hem de fer, allò que ens realitza com a persones, en donar-nos a quelcom que ens transcendeix, que perdura més enllà de nosaltres, els fruits a la vida, mercès a la pròpia entrega en cada moment, i que en alguns casos pot esdevenir plaent i en d'altres punxagut i dur-, i la **felicitat** -aquell estat plaent i transitori de benestar interior, gairebé màgic, cel·lular, produït per episodis de benestar sentimental, material o sensorial, que travessem també en el moment d'entrar i sortir del són, i en alguns casos també per vies artificials.*

Textos relacionats amb el Camí de Vidabona

La major part dels textos aquí recollits són del llibre "Dietari Final" de Lluís Maria Xirinacs (editorial Ara), que fusiona el seu escrit "Darreres espurnes" (textos i aportacions seves al Llibre d'Amic e Amat de Ramon Llull) i el seu dietari dels darrers cinc anys.

També s'hi recullen alguns poemes d'altres autors. En aquests casos, s'indica el seu nom.

Finalment, s'hi recullen algunes pautes i suggeriments sorgits de la inspiració i la pràctica dels primers grups de caminants del Camí de Vidabona. Aquesta ruta s'ha fet per gent diversa cada agost des de l'any 2008.

Tots els comentaris i suggeriments que no són d'en Xirinacs ni d'altres autors, s'indiquen amb lletra cursiva.

Els textos aquí recollits del Dietari Final de L. M. Xirinacs, com a poemes de mística que són escrits al segle XIII per Ramon Llull, no s'han d'entendre necessàriament al peu de la lletra ni des de la lògica, sinó deixar-los ressonar de forma intuïtiva.

Diu en Xirinacs:

Totes les paraules d'aquests diaris finals són mites, cants d'ocells, a l'alba.

Hi ha el llenguatge geomètric de la lògica (Aristòtil, Averroïs) i hi ha el llenguatge mític de l'amor, que es refereix a coses espirituals emprant paraules espirituals, que no pot entendre qui no està foll d'amor (Ibn Arabi, Llull) (1 Co 2,13). En el llenguatge lògic cal raonar (principi de no contradicció), en el llenguatge mític cal endevinar (principi de si contradicció): "estimo de tot cor a l'Amat, mon Enemic !"

Etapa 1: l'Ascètica

Són, per tant, textos relatius a l'ascètica, la neteja i depuració, la presa de consciència i l'alliberament personal de les dependències i aferraments.

Segons la tradició, la suprema independència fa referència a deslliurar-se dels fils o cadenes de les dependències mundanes. No vol dir considerar negatiu tot allò mundà, ans al contrari, saber estar-se'n i saber-ne gaudir sense ser-ne presoners.

Sant Joan de les Abadesses – Ogassa

Laia Noguera

T'has posat en camí. Arribis on arribis seràs un altre. No tinguis objectius. Esforça't simplement a percebre el batec de la pols dintre teu.

Laia Noguera

Algunes pràctiques sorgides de caminades per la 1a fase del camí iniciàtic: l'ascètica:

*Identificar les dependències.
Escriure-les en un paper o mentalment.*

*Sentir com la terra absorbeix tot allò sobrer
acompassadament amb la respiració purificadora.*

*Mantra o cant: Terra, neteja'm.
Terra, neteja'ns.*

El caminant no busca,
sinó que es posa en disposició de trobar.

Ja està tot fet.
Les coses ja hi són,
són obertes i no esperen,
simplement són on són.
I és un cos.
Tot és el mateix cos.

El caminant
és la branqueta de terra
que s'esqueixa quan la pitja.

Caminar és no fer res.

El caminant no travessa l'espai.
És el vent i la pedra,
és l'estona que hi passa.

El caminant no és ningú.
El caminant és el paisatge.

El mite del Comte Arnau ens il·lustra, en aquest inici del Camí, la pesantor de les cadenes de les dependències, aferraments, ambicions, deshonestedats, egoïsmes, pors. Vegeu als textos de l'etapa 3 la carta extreta del llibre Dietari Final d'en Lluís M. Xirinacs, que adreça al Comte Arnau per redimir-lo de la seva condemna eterna i convidant-lo a sumar-se a la nova revolució catalana.

26.8.2002

En aquest món – la Riba mala – cal ser dolent per sobreviure. Quant et poses un mos de pa a la boca l'has negat a un altre que se'n queda sense. (Igualment quan augmenta la teva empresa la seva quota de mercat). “La vida és milícia” (Ignasi de Loiola). “El món és guerra” (Heràclit). En l'altre món - la Riba bona -, l'Amor i la Concòrdia són eterns, perquè allà no existeix el teu i el meu, que ací es confonen amb el Tu i el Jo. Es confon la propietat amb la Consciència que no és de ningú. Simplement és. Que no és res. Simplement és. Vida bona.

Una experiència d'ascètica d'en Xirinacs per aquestes mateixes terres:

6.11.2006 (X 9)

Fa més de quaranta anys, era escolapi, i m'estava en la Residència d'estudiants universitaris de St. Antoni Abat (Barcelona). Les dones que

rentaven la roba dels escolapis reclamaven una estufa per combatre el fred que patien a l'hivern. El Rector no els la volgué donar. Jo, enfadat, mai més no els vaig lliurar la meva roba bruta. Me la netejava jo al lavabo.

Per aquell temps vaig intentar exercicis d'ascetisme (deixar els l·ligams del món). Vaig substituir tota la meva roba interior per unes calces i una camisa de burda tela de sac. Al damunt, la sotana ho amagava tot. Era l'estiu, i vaig intentar una experiència de "peregrinació del deseiximent", al meu punt omega.

Sense diners, amb el vestit de sac encobert per la sotana, sense rellotge, sense ulleres, sense motxilla, amb una manta petita i prima, agafada per les quatre puntes a tall de sac, amb una Bíblia i paper blanc per escriure-hi.

Vicenta, secretària de la Residència, es compadí de mi i s'entestà en pagar-me el bitllet de tren fins a Aiguës de Ribes de Freser. A partir d'allà, tot caminant vaig pujar pel torrent de Bruguera fins el poble. La mestra, mare de Jaume Martí, amic meu, m'acollí a casa seva. Hi vaig sopar i dormir. Al dia següent: fins a coll de Jou, entre el Taga i el Sant Amanç, a dormir al refugi. Les esquelles de les vaques, escampades pels prats, m'acompanyaren tota la nit. Després cap a Ogassa i fins a Sant Joan de les Abadesses. Dormint al bosc. Menjant rosegons de pa captat per les masies. Despertar al bosc. Els animalons ja no em temien: havia dormit amb ells. Ocells. Esquirols. Vaig escriure el quadern "La Via. Iniciació cristiana". De Sant Joan a Olot. Menjar i dormir als escolapis. D'Olot al Collell, tot passant per Santa Pau. I del Collell a Girona i Barcelona en auto stop.

Fou la primera visita a la tomba (omega) de la meva mort ascètica als l·ligams d'aquest món i al bressol (alfa) de la meva naixença mística als l·ligams de l'altre món.

Tot per voluntat, per amor. Serè. Ja farà quaranta-cinc anys. Res de fanatisme ni d'obsessió. I mai no ho demanaria a ningú. No fos cas que es devalués l'amor a aquesta vida i aparegués l'efecte col·lateral indesitjable de la desaparició del respecte

i de l'afecte als vells. A mi no me'n falta gens d'això ! Amics meus ! Germans meus ! Senzillament, cedeixo el meu territori als altres.

Miticament, les mines d'Ogassa ens suggereixen, dins del context de l'ascètica, el descendent a les profunditats i foscors interiors per identificar-hi

l'origen de les dependències, pors, aferraments, cadenes, ... a fi de poder-les alliberar.

Amanç.- 27 APARICIÓ EN SOMNIS

Tingué son (LET) l'Amic, que molt havia treballat cercant el seu Amat; i tingué por que no oblidés el seu Amat. I plorà per tal que no s'adormís i que el seu Amat no estigués absent del seu record.

L'Amic encara està massa agitat per les seves pròpies voluntats. (INT) Marta, Marta, et preocupes massa. Massa ascètica (treballs). Massa esforç en empresonar l'Amat en el record. (DSG).

En va s'afalaguen a cercar el pa. En va s'afanyen a defensar la muralla.

El Senyor visita i ajuda els seus mentre dormen (LET). "El sadolla l'Amat mentre dorm". (Sal 127, 2) "Només una sola cosa és necessària" (Lc 10,42)

6.3.2007 (X 5)

Agermanats meus:

"Sigueu perfectes (plenitud, maduresa, "Món", "eskhaton")

com la vostra mare celestial n'és, que fa sortir el sol sobre justos (Vida bona) i sobre pecadors" (Ribamala) [Jesús el natzarè] .

"Hi ha el camí dels vicis (Ribamala)

i el camí de la virtut (Vida bona)

però vosaltres seguiu el camí del no-res (Taga)

no-res, no-res, no-res en el camí,

i en la muntanya no-res.

En la muntanya no hi ha camí

perquè per al perfecte no hi ha llar” [Joan de la Creu]

Agermanats, estimats meus,
tots els que heu pujat al carro:
la concòrdia noümènica a el consens fenomènic
de que gaudiu
són els valors més preuats que podeu desitjar.
Però són, només, un efecte derivat.
No els heu de cercar per ells mateixos.
Només són signes. La causa important que els
produeix
és la vostra “Realitat perfecta”
en la que ja viviu ara, en la que esteu immersos,
més enllà de bondats desitjades i maldats
execrables.
Si us baralleu i us dividiu i perdeu
concòrdia (Ecumene) i consens (Veïnatge)
és perquè esteu descavalcant
de la “Realitat per-fecta”:

El Negre - Pla de cal Pegot: la donació, el subjecte lliure

Algunes pràctiques sorgides de caminades:

Creuar allò anotat o llençar-les al “dolmen” de la riera en ofrena perquè l’aigua netejadora se les endugui i disolgui al mar. Transmutar-les.

Gaudir d’un bany nu a la riera amb l’aigua sempre netejadora que brota de les entranyes del Taga (Tiamat, l’Amat).

Ofrenar el jo vell (dolmen). Renéixer al jo nou, el subjecte lliure: bany al Gorg de la Matriu.

Algunes meditacions recollides:

Aquí estic, a la vostra falda, Mare.

Em deslliuro. M’allibero.

Jo sóc.

Dir-se a un mateix: deixa’t fer, (nom). Abandona’t.

Confia.

Em deixo fer. Confio.

Ment: calma, reposa, confia.

Tot està bé.

Reprement el Camí cap al Pla de cal Pegot:

D’alguna manera es percep
aquell so secretíssim
d’una freqüència tan alta
que no l’abastem.

Però hi és.

Alguna cosa em diu que hi és:
el petit moviment de les fulles,
l’aletge delicat de l’ocell,
la presència indefinible de les coses.

Si més no, tenim la sort d’estar en camí.

Laia Noguera

Asseure’s una estona a contemplar el silenci i les remors del paisatge exterior i el silenci i les remors del paisatge interior.

En aquest punt de la pedra
m’assec i miro el cel.

He vist passar uns ocells
i he sentit com unes fulles
es movien.

Aquí tot el que hi ha
és buit i obert.

És aquesta fesomia.

Me l’emporto.

Laia Noguera

El Pla de cal Pegot esdevé aquí un mite de nova generació que evoca al subjecte lliure (simbolitzat aquí per la mort-ofrena de la vida de Xirinacs).

Deslliurats de tots els fils que lliguen a les dependències d’aquest món, hom pot volar com un ocell sense cadenes, desplegant plenament les ales al vent. Llavors pot dir, des del buit absolut i immaterial de la llibertat: JO SÓC!

Només des del Ser, hom pot fer i es pot donar.

Vida bona – Mort bona
No portaré ni ulleres, ni rellotge, ni manta ni
sarró.

Qui em matarà ?
El cor ?, la set ?, el fred ?, la gana ?, el
llop ?, el voltor ?, les formigues?...
Em voldran salvar els humans ?
Em negaré a col·laborar-hi !

15.7.2007

Amanç.-8 ARITMÈTICA D'AMORS

Digues, Amic -va dir l'Amat-, tindràs
paciència si et doblo les teves llangors?
Sí, mentre em doblis els meus amors.

Esmeno:

Sí, si arribo a obrir el meu cor per
tal que hi doblis els teus amors.

Algunes pràctiques sorgides de caminades:

*En arribar al Pla de cal Pegot, asseure's vora les
pedres del lloc on Xirinacs s'estirà. Fer contemplació
interior del jo, del subjecte buit i immaterial que som.
En inspirar, com un mantra, pronunciar verbalment o
mentalment: "Jo". I en expirar: "Sóc", sentint la
buidor plena del propi subjecte esdevingut
plenament lliure.*

Sentir-se volar com l'àliga.

*Si ens sentim subjectes lliures amb voluntat de
donació plena, aportar una nova pedra a la pila.*

Etapa 2: la Mística

*Selecció de textos del Dietari final de Lluís M.
Xirinacs relatiu a la mística o fusió amb la
consciència o font universal.
Els autors de textos diferents a Xirinacs se citen al
peu.*

**Sant Amanç: l'enamorat per sempre, el
místic, l'amic foll d'amor per l'amat,
l'èxtasi mística, la mort mística.**

Pujant a Sant Amanç:

Les mans de l'home
que encaixaven les pedres del mur.

Després, les mans de l'aigua i del vent,
les mans de la molsa i el líquen.

La vida té aquestes coses.
La forma i el fons
no tenen distinció.
Tot són fenòmens
d'una mateixa consciència.
La carena és el llom
d'un animal.

La vida no és més que tot això.

No vull esperar-me
a fer les coses de debò.
És igual si ets viu o mort,
tot és la mateixa substància.
No sóc diferent d'aquest matoll.

Laia Noguera

Amanç.- 37 VIDA, VIVÈNCIES (SUB)

Plorava i cantava l'Amic
cants del seu Amat,
i deia que més llesta cosa és
amor en l'ànima d'amador,
que llamp en resplendor,
o tro en oïment;
i més viva és
aigua en plor
que en ones de mar;
i que és més a prop d'amor
sospir
que no pas neu de blancor

"Fruint
endins, endins
de vida, vida"

Francesc Botey

12.7.2007

Amanç.- 5 AMOR PLE

L'amic: Omple'm, fins dalt de tot, d'amor
el cor, com omple el sol de resplendor.

L'amat: El teu desig és acomplert.
La plenitud d'amor et fa plorar.

Ja no em veus ! "Amada en l'Amat
transformada" (Joan de la Creu)

Afegeixo: Ja només hi ha amor ple.

13.7.2007

Amanç.- 6 ON ÉS L'AMAT ?

Temptà l'Amat son Amic si amava
perfectament i li demanà en què es trobava la
diferència entre presència i absència d'Amat.

43/64

Respongué l'Amic: en la que hi ha entre
ignorància i oblit,
i coneixença i recordança.

Afegeixo:

a) ignorància: sembla que no hi ha Amat i
per tant ni Amic.

b) coneixença: hi ha Amat i per tant Amic

c) presència: l'Amat és davant l'Amic

d) absència: l'Amat és lluny de l'Amic.

e) recordança: l'Amic desitja l'Amat absent.

f) oblit: l'Amic es distreu de l'Amat.

g) dins del cor: l'Amat posseeix l'Amic.

h) fusió: no resten ni Amic ni Amat, només
amor.

24.7.2007

Amanç.- 21 MULTIPLICACIONS

Vingué l'Amic a beure a la font on el qui no
ama, en beure-hi, s'enamora, i es doblaren els seus
llanguiments; i vingué l'Amat a beure a la font per tal
de redoblar al seu Amic els amors, en els quals li
doblés les llangors.

Dic:

Qui no estima, si beu a la font
s'enamora i s'esllangueix.

L'Amic, que ja estima (1),
amb l'amor de l'Amat,
i s'esllangueix (1)
amb l'enyor de l'Amat.

Si beu de la font dobla
amors (2) i llanguiments (2).

I si a més a més, ve l'Amat
a beure a la font

redobla els seus amors (4) en l'Amic
i les seves llangors (4) en l'enyor.

Oh font !

14.7.2007

Amanç.- 7 GUARDONS

¿Recordes alguna cosa amb què t'hagi
guardonat per l'amor meu que acceptes tenir?

Respongué:

Sí, perquè entre els treballs (OBL) i els plaers (EBR) que em dones no en faig diferència.

Afegeixo:

L'Amat em sobrepassa de tant que certes coses seves m'enamoren, però certes altres, m'horroritzen. (Amor i Temor de Déu).

No l'estimo, Ell estima en mi.

No cerco guardons, vénen quan volen.

És tan inabastable el seu amor que si, per exemple, l'horror de la tortura no hi cap, la felicitat no és vera felicitat.

Amanç.- 30 MAL D'AMORS

L'Amat enamorà l'Amic i no el plany del seu llanguiment,

per tal que més fortament sigui estimat

i per tal que en el major llanguiment trobi l'Amic plaer i revifament.

Gelós és l'Amat i ho vol tot per a ell.

No t'acostessis; et devoraria.

Vol collir allò que no ha sembrat

Foc devorador és el meu Amat per a mi.

Decandeixo

Em consumeixo

M'esgoto

Estic acabat.

Amanç.- 43 "I"

Propietat i comunitat

s'encontraren i mesclaren-se

per ço que fos amistat

entre l'Amic i l'Amat.

"I": la clau de l'Amor (41)

No: això o allò

No: la propietat i singularitat

de l'Amic o la comunitat i universalitat de l'Amat.

No: trobar-se o mesclar-se.

No: l'Amic o l'Amat.

Això i allò

la propietat i singularitat de l'Amic i

la comunitat i universalitat de l'Amat.

Trobar-se els dos i mesclar-se

i fondre's en un.

L'Amic i l'Amat.

"I" és la clau de l'amor.

4.8.2007

Amanç.- 45 SOLITUD

Tot i que també

sap estar-se tot sol

amb l'Amat

entre la gent,

desitja l'Amic

més solitud

i anà a estar-se tot sol

per tal de tenir

major companyia

del seu Amat.

A on jo vaig

ara no podeu venir.

Vaig a fondre'm

amb la Mare. (Joan, 14-17)

18.7.2007

Amanç.- 12 LÍNIA DE L'AMAT

Digues, foll d'amor ¿quina cosa és més visible l'Amat en l'Amic o bé l'Amic en l'Amat ?

Respongué i va dir que l'Amat és visible pels amors. L'amor és sempre de l'Amat. I l'Amic és visible pels sospirs, pels plors, i pels treballs i dolors, que sempre vénen a l'Amic quan marxa de la línia de l'Amat.

- - -

Pujant a Sant Amanç, sincronitzar cada passa amb la respiració.

Desig subtil de fondre's amb la natura, amb el paisatge, amb la Humanitat, amb el sol.

Asseure's en contemplació interior/exterior; sentir-se emanació d'un mateix tot.

Al cim: estendre els braços i abraçar en fusió amorosa el paisatge, el país.

Baixar a Coll de Jou en silenci contemplatiu del Taga, de la llum del capvespre, amb sensació de dolça dissolució.

Coll de Jou: la unió mística, la fusió de l'Amic en l'Amat.

Refugi de Sant Jordi: la mort de l'ego superb.

*L'Amic (Sant Amanç) i l'Amat (Taga) estan units pel **Coll de Jou** (que vol dir unió, "ioga"). Per completar **la unió mística** cal transcendir el subjecte, fet aquest representat pel mite de Sant Miquel Arcàngel i l'equivalent mite terrenal de **Sant Jordi** (que vencen el dimoni / l'aranya: la supèrbia de l'ego). Aquest és el **sentit mític** de fer nit o estada al **refugi de Sant Jordi** de Coll de Jou: llevar-nos l'endemà havent transcendit l'ego, el propi subjecte individual, per poder-nos dissoldre en la Mare creadora espiritual del 'univers.*

Separat pel coll del ioga, hi ha arraulit el serrat de Sant Amanç, feréstec, arbrat, ajupit, fascinat, embadalit, bavós?, contemplat el seu amor enciser, la Taga dels seus somnis. No mira res més. No veu res més. És petrificat en un èxtasi permanent.

Ha viscut una Vida bona, tot i venir d'una Riba mala. Ha deixat el seu sarró en ofrena al peu del Santuari. S'ha sadollat d'esperit en el coll del Vent. Sempre nord enllà. Ara s'està quiet, postrat en adoració davant de la gran Mare, la Taga. No es belluga. Com si estigués adormit.

Un bell matí de Pasqua s'alçarà del seu encanteri, d'una gambada creuarà el coll del ioga s'abraçarà a tu, la Mare de tots, i es fondrà amb tu definitivament, en l'acte d'incest més escandalós, a la vista de tothom.

Ara observa aquest arbre. Ara digue'm si hi ets, si t'hi trobes a dintre. I ara respon: on és el camí que segueix?

Laia Noguera

15.4.2003

Jo era, l'altre dia, embadalit, dempeus, davant meu, davant el meu poble, davant el Teu univers, ple de gent com jo i no com jo, ple de pobles com el meu i no com el meu, ple d'animalons i plantes, i terres i aigües, i núvols i aires, i sol i lluna i estels.

Brunzien a ran de terra indústries i cotxes i trens, i, per dalt, avions i satèl·lits i ones electromagnètiques de telèfons, de ràdios, de televisions, farcides d'informació fònica, literal, visual, numèrica, farcides de bits digitals.

I m'adoní que jo ja no em pertanyia, que des de temps no feia més que seguir la Teva veu que em fa a mi, que fa al meu poble, que fa tot l'univers, la veu que sempre encerta en la felicitat i en l'horror. Suprem Salvatge, m'has enamorat. M'has posseït. Em governes. Sóc porta i finestra de Tu, arreu on vaig. He esdevingut no-res i Tu, en mi, pots dir: "Jo sóc".

Saps com desitjo que també el meu poble, que tots els pobles de la terra i que l'univers sencer esdevingui pura possessió teva.

Mata'm abans que doni mai un pas enrere i
tanqui la meva porta i et negui – que puc – anar i
venir a gracienc sota la meva llinda ...

Ara ja puc dir que sóc jo
que sóc el meu poble
que sóc tot l'univers.

Murmura en la nuesa del nostre temple intern
un himne que és un eco
del teu Silenci etern.
Oh tu, que ets més enllà de les paraules!

Màrius Torres

*Contemplació interior/exterior.
Abraçar el paisatge.*

Taga

*Mite de Tiamat, l'Amat, la mare font espiritual
universal, l'amor universal creador, les aigües
primordials.*

*El Taga té forma
de pit, com un
gran pit de la mare
terra, aigües
primordials
engendradores de
tots els esperits i
déus del món.*

*Segons el Dietari Final, el Taga representa la Mare
espiritual de l'Univers, les aigües primordials d'on
brollen tots els esperits individuals, col·lectius,
nacionals,..., Tiamat, l'Amat (Ramon Llull).
Pujar "la Taga", per tant, simbolitza pujar la
muntanya de l'Amor Universal creador: passa a
passa, anar-se'n amarant, fins la fusió total en
arribar al cim: l'Amic es fon en l'Amat.*

Jo no camino.
És la terra que em camina.
Em caminen les alzines.
Els líquens i les pedres em caminen.
Em caminen els ocells.

Em camina tot el cel sobre l'esquena,
sobre el cap.
Em camina sota els peus,
sota els ulls i la mirada.
I jo no sóc.

Jo no sóc res.
Sóc la fulla,
l'ombra petita de la fulla,
la mica d'airet que fimbreja
dintre l'ombra petita de la fulla.

Jo no sóc res,
perquè és a mi que em caminen.
Em caminen les escorces,
les esquerdes de la pedra,
la paraula de l'aigua i del vent.

No sóc pas jo la que camina,
ni sóc jo la que parla,
sinó que és ella la que parla:
la terra que em camina per damunt
de tot el que em penso que sóc.

Laia Noguera

Algunes pràctiques sorgides de caminades:

*Sincronitzar cada passa amb la respiració, sentint-
se fondre's passa a passa amb la font d'amor
creador universal.
Dissolució subtil progressiva del
jo. Sóc flama viva. Em lliuro jo iós. Esdevinc quelcom
immensament més gran.
Llum interior que esclata.
Sentir la solidaritat (solidesa) amb tots els éssers.
No hi ha distància entre el que els passa als altres i
a mi.
Ja no hi ha altres ni jo. Un Som que esdevé un Sóc!
amarat de tota diversitat interior.*

Quan el sol de l'Amat
desperta l'Amic
dels seus somnis mífics
cessen les paraules,
els cants dels ocells
i l'Amic neix en l'Amat
a l'alba.
El sol l'ha devorat
i ja és flama viva.

Amanç.- 36 TOTA PAGA ÉS POCA
(Em demanaren si canviaria alguna paraula
d'aquest verset de Mestre Ramon. M'ha estat
impossible).

Demanaren a l'Amic si canviaria per un altre el seu
Amat. Va respondre i digué: "I ¿quin altre és millor o
més noble que sobirà bé, eternal, infinit en
grandesa, poder, saviesa, amor, perfecció? (NOU).

- - -

Etapa 3: la Profecia - Vocació

Sant Martí d'Ogassa.

La profecia. La inspiració. El cant. La vocació. La
denúncia.

*Un cop l'Amic s'ha fos en l'Amat, ell esdevé l'Amat,
l'Univers sencer és en ell, i es deixa actuar segons
sent que li dicta l'Esperit Universal. La seva obra
prendrà la forma dels seus dons i vocació, cadascú
els seus, tots diferents, tots complementaris.
L'Amic manifesta el que ha vist, tot allò que convé i
el que no convé pel bé del conjunt, des de la
consciència universal de la que s'ha deixat amarar.
Qui ha tocat el fons de l'Univers, en mirar al món no
pot restar còmplicament callat: canta la veritat,
esdevé profeta, testimoni, cocreador, fundador de
nació, sense témer-ne les conseqüències.*

- - -

Formular la demanda o intenció.

*Obrir els sentits per recollir les subtils respostes,
insinuacions: l'Univers sempre respon i dota de la
suficient llum per discernir, de la suficient força per
dur-ho a terme i d'un farcell de felicitat per gaudir-
ho.*

*Quina és la meva vocació, el meu paper i fruit a la
societat?
Quina és la vocació de la nació catalana davant del
món?*

3.8.2007

Amanç.- 39 TOT ÉS PROFECIA
Es llevà de matí l'Amic

I feia com qui anava cercant el seu Amat;
i trobà gent que feia Camí
i demanà si havien vist el seu Amat
li respongueren preguntant
en quin moment el seu Amat
s'absentà dels seus ulls.

Respongué l'Amic i digué:
"Mai, d'ençà que vaig haver vist
el meu Amat, no estigué absent
en els ulls mentals de l'esperit,
però tampoc no estigué absent
dels meus ulls corporals,
car totes les coses visibles
em representen el meu Amat.

Tot mostra la glòria de l'Amat
per a qui té ulls.
Tot canta l'oracle de l'Amat
Per a qui té orelles.

Estimat comte Arnau:

Jo sóc un bagauda com St. Amanç. I t'he vingut a
buscar. Fa segles que com ànima en Pena porgues
per aquests verals el greu delictes de defraudar el
mosso del seu jornal. És falta que clama venjança
davant de Déu.

Ara, d'aquest delictes en diem opressió de classe. I,
de la batalla que en resulta, en direm lluita de
classes.

Et vinc a rescatar del teu perllongat purgatori perquè
ha començat a veure's el final de la lluita de classes.

El dia 1 de gener del 2000 em vaig posar a la Placa de St. Jaume de Barcelona per anunciar el renaixement de la comunitat humana perduda. La meua salut només permeté que hi aguantés cent dies, fins al 10 d'abril del 2000. Tota la meua vida havia estat dirigida a l'agermanament dels humans. Que més podia fer ? només em restava el lliurament de la meua vida com a signe de la condició de l'alliberament. Des d'aquell dia m'hi preparo. Els meus germans començaren a treballar per fer concebre, gestar i néixer les primeres Germanies. És la nova Comunitat Humana basada en el consens i en la concòrdia en totes les coses fonamentals de la vida. T'ho vinc a anunciar amb gran goig.

Deixa ja la teua Pena vagarosa i ajuda'ns a fer créixer aquest nou i vell plançó ple d'Esperit per totes les terres catalanes i per tot el món: la nova revolució.

29.7.2007

Amanç.- 32 EL PÈNDUL DE L'AMOR

¿Busques el sofriment, el patiment, la humiliació, l'esforç, la desprotecció i l'aventura amb grans perills per a honorar el teu Amat ?

Doncs, rebràs veritat, llibertat, compassió, justícia del teu Amat.

Qui reclama abraçada rep bastonada.

Qui reclama bastonada rep abraçada (Lc 18, 9-14)

Gandhi: "Qui fuig del càstig el càstig el persegueix.

Qui persegueix el càstig el càstig el fuig".

¿Sóc home de sort? Tantes injustícies i tragèdies com hi ha en el món,

¿perquè sóc tan feliç i consentit tota la meua vida i fins la meua mort és la d'un privilegiat?

Mite de l'entrega plena (Xirinacs-Pla de cal Pegot)

Aquest punt és el centre del 8 del Camí de Vidabona, on l'itinerari dibuixa una X sobre la terra.

Ofereixo el do més preuat, que és la meua vida, per l'alliberament del meu poble, per l'alliberament de tots els pobles oprimits de la terra, per la natura presonera nostra.

17.4.2003 El punt omega (w)

"La vida, ningú no me la pren. Jo la dono".

1. Qui ? La meua vida és meua. És un bé meravellós. És un do, un present posat a les meves mans. Se m'ha donat la meua vida. Doncs, és ben meua. Totes les vides valen molt i valen poc. Per salvar una vida es pot donar la vida. Però una teula, un refredat poden acabar amb una vida. La vida sencera és la vida i la mort. Tot allò que neix és destinat a morir. Cal saber viure i cal saber morir. Diu un adagi del desert: "Quan t'acostis a un pou, beu, i fes-te a un costat per tal que pugui beure qui et ve al darrera".

La majoria dels primers cristians, fins i tot, papes, morien màrtirs. Els prenen la vida per llur amor. "Màrtir", en grec, igual a "testimoni". El problema nasqué quan un "sant" ja no moria màrtir, moria al seu llit de vell. En deien "confessor", testimoni de l'amor mitjançant el decurs de tota una vida.

Qui serà el valent que prendrà el pes insuportable de la pròpia vida en les pròpies mans i sabrà sostenir-lo quan calgui i retirar-lo quan no calgui ? Saber-se retirar a temps i amb elegància ! La biotecnologia que permet la regulació de la natalitat també permet allargar la vida fins a límits inversemblants. És hora d'aprendre a saber-se retirar a temps i amb elegància. Amb poques persones es pot parlar d'això. "Els fills vénen de Déu". "La vida no ens pertany" ... Els nous reptes ètics ens avisen que certes coses que abans eren a les mans de Déu, Ell ara ens les ha encomanat a nosaltres. Aquest és el creixement històric de la humanitat.

Qui, doncs ? Només aquell que vegi clar que la vida i la mort, ara, són en mans i responsabilitat de l'home.

2. Quan ? En el moment just, en el punt omega. Després ja és tard. Abans és d'hora. Quan ja no ens posseïm, quan ja som, per necessitat, en mans dels altres, ja és tard. Ha passat el punt omega. "Quan eres jove anaves on volies; quan siguis vell un altre et cenyirà i et farà anar on ell vulgui". No parlo del físic. Parlo del jo. Quan el teu jo falla i depens dels altres, ¿com sabran ells què vols, quina és la teva voluntat, que cal fer amb tu ... si ja no hi ets ? Hi ha morts vivents que maten els vius. I això va escandalosament en augment gràcies a la biotecnologia. Aviat mitja població jove haurà de viure atenent a mitja població vella. Però qui gosa eliminar el vell ? Al contrari, tots ens esforcem en ajudar-lo, consentir-lo, ancorar-lo més i més en aquesta vida, (a ell ... que hauria d'alleugerir lligams i bagatge, per volar cap allà,) amb atencions físiques i lligams emocionals. Diu Ignasi de Loyola: "Tota obra de misericòrdia és bona, excepte aquella que destrueix el subjecte que la fa". Quan jo veig a venir que el jo se m'escapa de les meves mans, és l'Hora. No la deixis passar. Hi ha tot el temps de la vida per recollir aquesta vida en les pròpies mans, per posseir-se. El final, el punt omega és lliurar a l'univers aquesta pròpia vida sencera, madura, plena. Jo he viscut de l'univers tota la meva vida. Ara l'univers pren possessió de mi i jo, feliç i horroritzat, m'hi lliuro. A temps. Ni d'hora ni tard.

49/64

3. Com ? Si ho faig a temps ho podré fer amb elegància. No oferint més resistència competitiva a les altres formes de vida. És l'hora de la no violència radical. Ja has begut prou de la vida dels altres. Ara és hora que els altres se't mengin. La suprema Eucaristia. "Preneu i mengeu tots perquè aquest és el meu cos, lliurat per a vosaltres i per a tot el món". La immensa Mare Natura ens introduirà en la seva Matriu, en la seva Matèria, i ens des-generarà. Ja no hi haurà distinció entre Mare i fill. Pensem-hi, pensem-hi.

21.11.2003

La vida és meravellosa. Amb un pessiguet d'amor i un pessiguet d'intel·ligència la vida esdevé meravellosa.

1.4.2004

Tinc un mètode terapèutic general, inclòs en el meu model global, Globalium, que anomeno "Kataplasma-Anaplasma". La humanitat evolutivament ha sortit del plasma (anaplasma) i retorna contínuament a ella (Kataplasma). Vida i mort. Estrictament la mort és el descens per l'escala de la vida de la societat a l'individu (tots morim sols) i de l'animal al vegetal i al mineral (cendres). En el meu model, els àtoms dels minerals només són a mig camí del plasma original. Després, nuclis i hadrons, donen la pesantor i la inèrcia, meravellosos diàleg entre les avançades de l'evolució i la matèria densa fortament involucionada. Després, electrons i llum, donen la llusor i la força, meravellosa transformació del cos material en cos de llum, tot ell vibrant amb harmònics insospitats. I, després, el fons, el plasma. Aquesta majestuosa baixada es pot fer en vida. És difícil, perquè els nivells inferiors (com en la societat) es malfien dels superiors i es protegeixen en llur confinament. Només una ànima pura, només un ser transparent podrà descendir –kataplasma- amb els ulls oberts i el cor amatent a aquest "cel inferior" (Déu és a la base) (nascut en un estable) que el poder anomena "infern". El dogma tapat, ignorat, esquivat dels doctors cristianistes, "davallà

als inferns” és la meravella oculta de la vera mort. Tota la vida evolucionada no és res més que la síntesi de la vida involucionada que en diem “mort”, “infern”. I, un cop tocat el fons del plasma, aquest ens pot retornar a la vida o quedar-se amb nosaltres. El retorn, en vida pròpia o en una altra vida (anaplasma) ens regala una vida nova. Els grecs, al desmuntatge de la vida mundana, a la mort, en deien “katastasi” i a la resurrecció de la nova vida mundana en deien “anastasi”. Anastasi vol dir “resucitat”. Ens diu Pau de Tars: “Heu compartit, heu estat con-crucificats, con-morts i con-resucitats en Crist”.

“Fou crucificat,
mort i sepultat;
davallà als inferns;
ressuscità al tercer dia
d'entre els morts”.

10.7.2007

Com l'alcalde de Cork a Irlanda, vull explicar amb la meva mort als catalans que no obtindrem la plenitud dels nostres drets i deures si ho intenta qui no estigui disposat a donar la seva vida per aquest propòsit. Una cosa es desitjar la independència, com un nen petit desitja la lluna i una altra, voler la independència com la NASA fa coets per anar a la lluna.

- - -

Nota: com és ben sabut, per haver-hi entregat bona part de la seva vida,” el coet”, per Xirinacs passa ineludiblement per la vertebració territorial del país a través d’una estructura arborescent: l’arbre de portaveus de cada territori, dipositaris de la voluntat sobirana consensuada de les comunitats comarcals, municipals i veïnals, i armats amb les invencibles arts de l’acció no violenta col·lectiva per a fer-se respectar quan calgui.

- - -

Qui diu “disposat a donar la vida” cal que vulgui dir també: “donar el propi temps, la pròpia salut, els propis diners, les propietats, la reputació, la fama, la llibertat ...

La família no. No ens podem, unilateralment jugar la família si depèn de nosaltres sense el mutu acord de jugar-nos-la tots plegats. Si hi ha menors cal esperar a la seva majoria d’edat.

- - -

Univers, et demano que em facis pur com un raig de llum, per ser digne d’ésser acollit en el teu cor.

- - -

6.9.2006 (X 11)

Em diran orat, atrapat per una depressió o per una exaltació, mort per una aturada cardíaca en una excursió, en un atac de delirium, desenganyat de la vida, frustrat i fracassat en les meves ambicions, assedegat de fama, víctima del meu afany de protagonisme, autodestruït, desesperat, pertorbat mental o, simplement, suïcida.

Marxo, lliure i serè, únicament per un irresistible amor a la Vida, als amics, als germans, als humans, a l’univers sencer,...

Marxo en plenitud:

“Perquè em vaig posar en el no res
vaig veure que ho havia trobat tot”.

26.6.2007

Avui manquen quaranta dies per al final. Faig la vida de cada dia sense diferències. Però, com val cada minut !

Els amics ens hem d’estimar en la vida i en la mort. No només en la vida. Fer consistir l’amor a perllongar el més possible aquesta vida és un insult a l’altra. Com deia Freud, hi ha l’impuls de vida, Eros, i l’impuls de mort, Thánatos. Cal equilibrar-los dinàmicament i amb elegància. Hora de viure i hora de morir. És ridícula la lluita aferrissada del cervell per mantenir aquesta vida en contra del determini del nostre cos que marca el temps d’anar morint. Al contrari, cal ara que mitjançant la medicina puguem planificar amb responsabilitat i llibertat la mort com es planifica la natalitat. Aquesta la planifiquen els futurs pares perquè el fill encara no hi és. Aquella

cal que la planifiqui la mateixa persona que ha de morir mentre encara hi és.

Ara, encara en aquest món, jo vull ser vostre, però encara sóc molt meu. Quan mori esdevinc tot ben vostre si sou de Déu. Preneu i mengeu-me tots. Mossegueu-me homes i guineus i esparvers i formigues i fongs i pluja i vent i terra. Mastegueu-me que aquest és el meu cos lliurat per vosaltres.

Ofereixo el do més preuat que és la meva vida per l'alliberament del meu poble per l'alliberament de tots els pobles oprimits de la terra per la natura presonera nostra.

La meva ànima,
aquesta ànima obrada pel meu cos,
clivellada d'ànimes infinites,
concretament avui,
se m'ha fet universal.

Citant a Jesús, una invitació a la missió a dur a terme: és l'hora de les obres, de ser la llavor que som i de que mori per germinar:

5.11.2002

Jesús ha acabat la seva vida pública. La tanca amb la sensació d'un horrible fracàs (Lc 21, 5-38). Sopa amb els seus (Lc 22, 7-34) i marxa a l'hort de Getsemaní on el detindran per matar-lo (Lc 22, 39 ...). Després de sopar i abans de marxar a la mort "Els va dir: Quan us vaig enviar sense bossa, ni sarró, ni calçat ¿què us va mancar res ? (Lc 9,3 ... ; 10,4). No res, li contestaren ells. Els digué: Ara (Eskhaton), en canvi, el que tingui bossa, que la prengui, i semblantment el sarró; i qui no en tingui, que es vengui el mantell i es compri una espasa. Perquè jo us dic que s'ha de complir en mi allò que està escrit: "Fou comptat entre terroristes" (Is 53,12); ja que el que a mi es refereix arriba al seu terme (Eskhaton). Senyor, li digueren ells, aquí hi ha

dues espases. Ell els respongué: N'hi ha de sobres" (Lc 22, 35-38).

Escàndol

Patireu escàndol per causa meva. Escàndol = NO entendreu = Tergiversaran el sentit, uns ho rebaixaran a violència pura, altres ho sublimaran a esperit pur.

Mt 11,6: Benaurat aquell qui no s'escandalitzarà de mi.

Mt 13,57: I s'escandalitzaven d'ell. Jesús els digué: cap profeta no és deshonorat, sinó a la seva pàtria i a casa seva.

Mt 26, 31-33: Tots vosaltres trobareu en mi ocasió d'escàndol aquesta nit perquè està escrit: Mataré el pastor i es dispersaran les ovelles del ramat (Za 13,7); però un cop ressuscitat, us precediré cap a Galilea. Pere li va dir: Encara que tots s'escandalitzin en vós, jo mai no m'hi escandalitzaré"...

Jn 16,1 Us dic això (Jn 15, 18-27) perquè no us escandalitzeu.

x x x

Arribo als meus setanta-cinc anys i dono la meva vida sense que ningú me la vulgui prendre, ben lliurement per certificar-me i certificar-vos que, en tota la meva lluita anterior, tenia la voluntat inequívoca de jugar-m'ho tot.

Ara és l'hora de la vostra lluita. Us caldrà a vosaltres la vostra certificació final ? Jo en tenia necessitat.

x x x

És cert que l'ample món rebenta d'injustícies, pobresa, guerres, opressió, irresponsabilitat, ignorància, malalties, morts violentes, etc. Crec que he lluitat contínuament contra aquestes xacres de la humanitat i de l'ambient. Però mai no he pretès arreglar-ho tot jo, insignificant personeta assetjada per problemes gegantins. En aquest

aspecte visc en pau. Faig el que jo puc i deixo als altres allò que és de llur responsabilitat.

Amanç.- 3 HOLICITAT

Cada amic és omplert de l'únic amor de l'únic Amat. L'amor no minva ni que siguin molts els qui el rebin. I el cabal d'amor, en cada Amic, el fornía felicitat mental, síntesi de llum i ombres i felicitat real, síntesi de tribulacions i plaers.

L'amor de l'Amat és de tal naturalesa que no disminueix quan omple el cor en molts Amics. És tot sencer en cada Amic. I aquest amor (*sat*) dóna la vera ciència (*cit*) de l'Amic, més enllà de llum i tenebres, i la vera felicitat (*ananda*), més enllà de joia i dolor, que se'n deriven.

- - -

Cantàvem los aucells l'alba, i despretàs l'Amic, qui és l'alba;
e los aucells feniren llur cant, e l'Amic morí per l'Amat, en l'alba.

Digues, foll: si et desamava ton Amat, què faries?
Respòs i diu que estimaria perquè no morís, com si fos cosa que desamor sigui mort i Amor sigui vida.
Cantava l'aucell en lo verger de l'Amat, e venc l'Amic, qui dix a l'aucell:
-Si no ens entenem per el llenguatge, entenem-nos per l'Amor
car en lo teu cant se representa a mos ulls mon Amat.

Digues, foll: si et desamava ton Amat, què faries?

Respòs i diu que estimaria perquè no morís, com si fos cosa que desamor sigui mort i Amor sigui vida.

Demanaren a l'Amic de qui era.

Respòs: -D'Amor. De què est? -D'Amor.

Qui t'ha engendrat? -Amor

On has nasquit? -En Amor,

Qui t'ha nodrit?-Amor, De què vius? -D'Amor. Com has nom? -Amor.

D'on véns? -D'Amor. On vas? -A Amor.

On estàs?-En Amor.

Has altra cosa mas Amor?

52/64

Digues foll: si se't desamava ton Amat què faries?

(Text musicat pel grup mallorquí 'Espirall d'Embulls amb text del Llibre d'Amic e Amat de Ramon Llull):

Amanç.- 33 VOT DE LLIURAMENT TOTAL

Cercava l'Amic
vot de lliurament ple
en els munts i en els plans
per veure si era servit el seu Amat:
i en trobà manca
en cadascun d'aquests llocs.
I per això cavà en terra
per si n'hi trobés de complet,
puix que sobre la terra
el vot de lliurament ple
manca.

"Qui vulgui salvar la seva vida la perdrà i qui la vulgui perdre la salvarà".

Tanmateix la frase "S'ha ofrenat perquè ha volgut" no és un caprici del traductor al llatí (St. Jeroni ?) de l'original hebreu. A partir d'aquest moment de la recerca bíblica de la TRIA VOLUNTÀRIA DE L'OFRENA TOTAL, m'ha començat a florir un roser de texts per tot arreu, en aquest mateix agosarat sentit. N'espigolo alguns:

"Per tal com ell mateix s'ha lliurat a la mort i ha estat comptat entre els criminals mentre que ell portava els pecats de molts i intercedia pels transgressors" (Is.53,12)

"Aleshores comença a sentir esglai i abatiment, i els digué: "La meua ànima està trista (Sal 43,5) fins a morir". S'avançà un tros, es deixà caure en terra i pregava que, si era possible, passés lluny d'ell aquella hora. "Però que no es faci el que jo vull, sinó el que vos voleu" (Mc 14, 33-35).

"Des d'aleshores començà a manifestar als seus deixebles que li calia anar a Jerusalem, patir molt, ésser mort i ressuscitar. Pere, pensant afavorir-lo, es posà a reprendre'l: Déu ens guard, Senyor! No us passarà tal cosa. Però ell, girant-se digué a Pere: Ves-te'n del meu davant, Satanàs ! M'ets un

entrebanc, perquè els teus sentiments no són els de Déu, sinó els dels homes". (Mt 16, 21-23)

El fill de l'home no ha vingut pas a ser servit, sinó a servir i a donar la seva vida en rescat per a una multitud" (Mt 20,28).

"Si algú vol venir darrera meu, que es negui a si mateix, que prengui la seva creu de cada dia i que em segueixi. Aquell qui vulgui salvar la seva vida, la perdrà ; però el qui perdi la seva vida per causa meva, aquest la salvarà" (Lc 9, 23-24)

Si algú ve a mi i no menysprea el seu pare, la seva mare, la seva muller, els seus fills, els seus germans, les seves germanes i, fins i tot, la seva pròpia vida, no pot ser deixeble meu" (Lc 14,26)

"Ardentment he desitjat de menjar aquesta Pasqua amb vosaltres abans de patir, perquè jo us dic que no la menjaré ja més fins que s'acompleixi en el Regne" (Lc 22,15)

24.2.2006

"Per això la Mare m'estima
perquè jo dono la meva vida,
per recobrar-la després [en vosaltres i en Ella]
Ningú no me la pren;
Sóc jo que la dono de mi mateix.
Tinc poder de donar-la i tinc poder de recobrar-la;

aquest és el manament que he rebut de la meva Mare.

Molts deien: té el dimoni i desvarieja,
¿perquè us l'escolteu ? (jn 10,17-20)

"Dono la meva vida per les ovelles" (Jn 10,15)

"En veritat, en veritat us dic
que si el blat que cau a terra
no mor, resta ell tot sol;
en canvi si mor, dóna molt de fruit.
Qui estima la seva vida, la perd;
i qui no estima la seva vida en aquest

món,
la guardará per a la vida eterna.
Si algú és servent meu, que em

segueixi,

53/64

i allà, on jo sóc, hi serà el meu servent;
si algú és servent meu, la Mare

l'honorarà.

Ara la meva ànima se sent contorbada i
¿què diré?

¿Mare, salveu-me d'aquesta hora?

Però per a això he arribat jo en aquesta hora !"
(Jo 12, 24-27)

"La pau us deixo, la meva pau us dono
jo no us la dono pas com el món la
dóna.

Que el vostre cor no estigui més torbat ni
acovardit.

Heu sentit que jo us deia: me'n vaig i torno a
vosaltres.

Si m'estiméssiu, us alegraríeu que me'n vagi a
la Mare,

Perquè la Mare és més gran que jo.

I ara us ho dic (escric) abans de què succeeixi,
perquè, un cop s'hagi esdevingut, cregueu" (Jn
14, 28-29)

"Ningú no té un amor més gran que aquest de
donar la vida pròpia pels qui estima" (Jn 15, 13)

"S'humilià a si mateix,
fent-se obedient fins a la mort" (Flp 2,8)

"Va aprendre, pels seus propis sofriments,
l'obediència". (He 5,8)

"En comptes de la joia que li era proposada,
va suportar una creu,
menyspreant-ne la ignomínia" (He 12,2)

"La caritat, l'hem coneguda en això
que ell donà la seva vida per nosaltres;
i nosaltres també hem de donar la vida pels
germans" (I Jn 3,16).

6.11.2006 (X 9)

Em digueren que els hinduistes (alguns) es
llençaren sota les rodes del carro de Vixnú, a fi de
morir per ell.

Em digueren que els cristians de Sevilla
s'autodenunciaren a les autoritats musulmanes per

morir màrtirs. Els bisbes cristians ho hagueren de prohibir.

L'amic de l'ànima, en Ramon Llull, desitjà morir màrtir per la fe, en terres musulmanes.

És molt delicat tot això. Per morir màrtir sempre cal un martiritzador. Jo no vull convertir ningú en martiritzador per satisfer el desig de martiri. Sempre he tingut l'escrúpol de no forçar ningú a fer res contra la seva voluntat.

6.3.2006 (X) 17

¿Podria ser aquest el meu escrit final ?

“Dono la meva vida perquè vull.

La dono a l'univers sencer.

Especialment la dono als oprimits de la terra i a la terra oprimida.

I, molt especialment, per l'alliberament i la reunificació de la meva estimada nació catalana.

La dono. No me la lleva cap “dolent” homicida.

Jo sóc el “dolent” homicida que se la lleva.

Odio els que mantenen vius els humans en una vida fantasmal

mitjançant procediments tecnològics.

Però també odio que Jesús hagi de menester Judas, Caifàs o Pilat

i que el cel hagi de menester un infern per acomplir la missió d'amor.

No serà l'enemic ocupant espanyol qui em llevarà la vida.

La dono jo en un acte de llibertat i de responsabilitat plenes.

En un temps històric concret en el qual la gent viu massa temps

i ocupa amors, territori i recursos per als altres, abusivament,

espero, amb la meva mort voluntària col·laborar a una cultura ètica

del control de la mortalitat.

Cal saber sortir oportunament i amb elegància de l'escenari de la vida:

ni massa d'hora, ni massa tard.

I cal sortir tot duent a la mà

l'única ofrena essencial

digna de la Destinària:

el bocí darrer de la Vida Bona que Ella ens ha ofrenat.

54/64

Senyora, si és la teva voluntat, fes que, quan begui el calze de la meva mort, encara hi contingui un glop del vi bo per beure.

Vull oferir-te, no les despulles de la meva humanitat,

ans vida meva, perquè Tu me l'has donada, Vida de la Bona, vida conscient, el darrer tros.

¿Quina altra cosa et podria oferir que no fos teva

que no fos la millor ofrena teva

que mai no m'Has ofert ?”.

28.11.2004 DE

És una petita preposició. Sol indicar possessió. “La casa de Joan”. “La dona de Pere”. En “aquest món”, “silenci de Déu”, posseïm coses. En “l'altre món”, silenci de l'home, Ell ens posseeix. “Això és nostre”, “som de Déu”.

Però quan ens referim a l'esperit que hi ha darrera de nosaltres, caiem en una equivocació “la meva ànima”, “l'esperit de Jesús”. I ens imaginem que l'esperit és nostre. Però l'esperit pertany a l'altre món, al silenci de l'home. Cal dir “Jo de la meva ànima”, “Jesús de l'esperit”. Quan dius “l'esperit de Jesús”, el centre de gravetat està posat en “Jesús”. Si dius “Jesús de l'esperit”, l'accent es trasllada a “esperit”. Si dius l'“esperit de Jesús”, l'“esperit d'Elies”, l'“esperit de Joan Baptista”, penses en esperits diferents, personificats, singularitzats. Si dius “Jesús de l'esperit”, “Elies de l'esperit”, “Joan Baptista de l'esperit” pensem en un mateix esperit que posseeix persones (subjectes) diferents. Pau diu “hi ha molts carismes però un i mateix esperit”. Ara la gent diu “Jesucrist”. Originalment, deien “Jesús, el Crist”. En grec, , vol dir “Ungit”, “amarat”, “posseït”. I la frase es referia a “Jesús, ungit de l'esperit”. “Jesús, possessió de l'esperit”. “Jesús de l'esperit”. “Jesús”, “Elies”, “Joan Baptista”, tu i jo, som persones diferents, però l'esperit que ens posseeix (si ens posseeix) és un.

“Lluís M^a de l'esperit passarà.

Però “l'esperit de Lluís M^a, no.

És molt possible que les possessions d'aquest esperit, de l'esperit u, creixin i creixin, molt més que en la "videta de Lluís M^a".

(x 1)

CARTA DE COMIAT

Estimats germans, un a un, nebots, un a un, amics, un a un, i a tots plegats:

Us escric aquesta carta a la "Porta de la Mort" (Afina). No estigueu tristos, ni espantats, ni enfadats. Us prego que regireu els racons del vostre interior per descobrir-hi el motiu de la vera joia que voldria que tinguéssiu. Alegreu-vos amb mi. Estic alegre i amorós (Amanç) davant la Porta.

"Estic a punt d'ésser vessat en libació i ha arribat l'hora de la meva partença. He lliurat un bon combat, he acabat la cursa. He conservat la fe" (2 Tm 4, 6-7).

Per a mi, després de la mort no hi ha després. No és el temps qui permet la vida, ans és la vida qui permet el propi temps. Tots naixem, creixem, vivim i morim. Tot allò que comença, acaba. Lluís Maria Xirínacs i Damians s'ha acabat. Ja ha passat. Ja no hi és.

En el vostre temps, en el que teniu encara, resten les meves obres i els records que guardeu de mi i insisteix el meu Esperit que és el vostre. Però jo ja m'he acabat. Per damunt de tot estic enamorat de Vida Eterna, m'he llençat als seus braços i m'he perdut en el seu cor. Els meus amors, per a vosaltres, el meu Amor per a Ella. Jo he estat nen, jove, adult i vell. Quina sort ! I, encara per uns moments encara sóc L.M.X.D. això ho perdré tot seguit, motiu de tristesa.

Però us anuncio amb la joia més plena que jo sóc !

Ni abans, ni després, ni durant. Senzillament jo sóc !

Moro des-esperat, no d'aquest món sinó de l'altre, perquè jo sóc !

Allò que esperen els esperançats ja hi és

jo sóc !

No tinc Lluís Maria, no sóc català, ni humà, ni cendra
jo sóc !

Desitjo que Jo sóc us acompanyi tota la vostra vida.
El nom de la vida eterna és Jo sóc.

Des d'ella, Jo sóc en vosaltres !
L'Esperit de Lluís Maria és el vostre esperit, és l'Esperit.

L'Esperit no és res ni algú. L'Esperit és.
Obriu-li les Portes !

I una darrera profecia sublim:

6.8.2007
EL FINAL DEL CAMÍ

(Glosa d'un tema de Gn 22)

La Mare em digué: "Amanç, Amanç" i jo vaig respondre-li: "Heu-me aquí".

Ella digué: Pren la teva ànima, la teva única, la que estimo; ves a la meva muntanya i lliura-la allí en ofrena total, en un dels turons, aquell que jo t'indicaré.

Em vaig alçar, doncs, de matinada. Vaig preparar allò adient a l'ofrena i em vaig posar en Camí cap el lloc que Ella m'havia indicat.

De lluny estant, en albirar el lloc indicat, vaig dir als amics que duia al cor, "Aneu-vos-en, que jo aniré allà i faré adoració"(Ex 2,12,18; 5,1) (*in laudem gloriae Eius*).

Vaig prendre la meva vida, la meva ànima sencera, a coll i vaig marxar ("estando ya mi casa sosegada")

Em deia la meva ànima: "Amanç". Vaig respondre: "Que hi ha, filla meva?". -¿"On són el pa, el vi i la mel per a l'ofrena?"

Li vaig dir: "La Mare proveirà, filla meva" I seguirem caminant.

Arribats al lloc que m'indicà la Mare hi vaig trobar el santuari, vaig lligar la meva ànima i la vaig posar sobre la Pedra.

Vaig allargar la mà i vaig prendre el coltell amb decisió.

Aleshores em cridà la Mare, de dalt estant, i em digué: “Amanç, Amanç”. Li vaig respondre: “Aquí em tens”.

Ella feu: “No allarguis la teva mà contra la teva ànima, ni li facis cap mal, que ara ja sé que pots assumir la terrible gelosia de la Mare, puix no m’has negat la teva ànima, la teva única”.

Vaig alçar els ulls, vaig mirar i vaig veure el meu cos enredat en els esbarzers. Vaig desenredar el meu cos i el vaig sacrificar en ofrena total, en lloc de la meua ànima.

Vaig anomenar aquell lloc: “La Mare proveeix”, talment que molts anys després se seguirà dient: “A la muntanya, la Mare proveeix de Vida Bona”.

La Mare cridà: “Amanç !” per segona vegada des del cim i digué:

“Per mi mateixa juro que per haver fet això, per no haver-me negat la teva ànima, la teva única jo t’ompliré de benaurances i faré créixer abastament la teva descendència com els estels del cel i la sorra de la platja i la teva comunitat vencerà la nissaga dels teus enemics (Gn 3,15).

Per la teva descendència seran benaurades totes les nacions de la terra (Ac 2,5 5-13) en pagament per haver tu obeït la meua veu”

Les restes del cos d’Amanç tornaren a la terra.

el lliurament col·lectiu com a poble al servei del món i de l’Univers. El compromís amb la història.

Tenim la proposta de restaurar el Santuari en tant que mite de la Terra Promesa catalana, amb la força i l’energia de voluntaris que hi vulguin participar; trobarem resposta a la crida?

Deixar-se obrar, sense por, amb la confiança absoluta de l’infant que se sap guiat i vetllat per la Mare.

Esdevenir un quant que es deixa moure i que se sap mogut per la mà del Transcendent.

De cadascú depèn només la resposta del seu subjecte lliure: el Sí o el No absoluts. La resta, és deixar-se fer.

Deixeu-les fer, les obres,
deixeu que us facin.
Que rodi lliure l’obra que feu
de l’obra que us fa.

Perejaume

Etapa 4: l’acció compromesa en el món que mena, de regal afegit, a la Plenitud

Vidabona - Ripoll

La Plenitud pren el nom mític de Vidabona, simbolitzada geogràficament en aquest camí iniciàtic per les restes del Santuari de Santa Maria de Vidabona. Míticament, ens evoca la plenitud com a individus i com a poble, la terra promesa catalana, el lliurament total a la comunitat propera, a la nació i

25.10.2006

Segona ronda de mort a Vidabona:

Per Vic, Ripoll i Ribes de Freser. Valenta pujada a Bruguera, l’últim poblet. Gallines pel carrer. El Taga serà, que presideix majestuós la regió. El Sant Amanç, verd de vegetació, obert al Taga de braços i cames, embadalit d’enamorament. La Senyora del Taga, displicent, mira l’eternitat, des de les seves altures desarbrades, només coberta amb un sensual borrisol de gespa alpina. Els separa i els uneix inexorablement, indissolublement el Coll de Jou o de loga. Allà m’encamino des de Bruguera. No trobo ningú. Els arbres del camí i de les comes són pintats amb tots els cromatismes d’una fuga de Bach. El dia, esplèndid.

Passada l’alterosa portalada del Coll de Jou penetro en el territori, un mar inacabable de muntanyes, un mar congelat de tempesta

huracanada. Les onades d'entre mil i dos mil metres.

Caminet mig perdut, entre el Puig de l'Àliga (1473) i el Puig de la Caritat (1473), pel portell del Coll de la Tuta. ("Tuta": cova natural o artificial de poca grandària utilitzada de refugi o sopluig)

Tot plegat en una de les capçaleres de la Riba mala.

... I no pogué ser ! No he pogut alliberar-me de l'embruix de la Riba mala. A l'altra banda dels escarpats vertiginosos, llueix al sol la fascinant policromia de tota la serra de Vidabona coronada pel turó del mateix bell nom (1479). Davant per davant d'on jo sóc s'obre temptador el Coll del Vent. Però un "mal vent ens separà" (Schiller-Maragall). No he tingut la "joia" de passar a l'altra banda.

Ribamala, ¿perquè t'interposes entre mi i el meu destí ? Des d'on sóc, a mil metres, deu amagar-se el Santuari de Sta. Maria de Vidabona. No el puc veure. Només l'endevino, a la meua mateixa cota d'altitud. Montesquiú anomenaria jo a tot aquest muntanyam ! Encara no he pogut veure mai Vidabona.

M'he assegut a la gespa alpina, flonja i compacta, decorada amb carlines i tifes de vaca perfectament dissecades pel gran taxidermista que em vigila des de dalt i que, murri, frueix pel meu patiment. Lentament, tot arrossegant-me, toco, amb la flauta de pastor, aquella Siciliana de Vivaldi en pur estat contemplatiu. El so, humil i penetrant, del flabiol omple les valls. Tots els ocells aturen, un moment, llurs xerrameques i enraonies. ¿Sabíeu que el so de flauta és tan pur perquè no el produeix la vibració de cap corda, de cap llengüeta ni de cap pell de bou, sinó que només vibra l'aire; només el Vent puríssim ?

Des del riu de Babilònia el cor em plora enyorat de la pàtria. "*Sta. Maria, succume flebiles, inva pusil.lanimes*".

De tornada, cap al migdia, ja molt avall en un revolt del camí he tingut el consol de Santa Maria per al qui la pàtria enyora. Davant per davant, a l'altra banda del Ribamala, encimbellat, he vist per primera vegada el Santuari de Vidabona. He restat extasiat

una bella estona. I finalment, ja en la terra dels homes he celebrat la visió amb una festa.

Avui he pujat a la barca. Caront ha intentat conduir-me a l'altra banda de l'Estigia, però, tot i que li he pagat l'òbol, no m'hi ha pogut dur.

Com Moisès en la muntanya de Fisga, a l'altra banda del Jordà, he estat castigat a morir sense entrar a la Terra Promesa, a les seves envistes.

- - -

"L'amor és dur com la mort".

- - -

11.7.2007

Amanç.- 4. EL MAL

Plorava l'Amic:

Quan cessaran els camins del mal per causa de la ignorància?

Quan guanyarà la gràcia a la pesantor? (Simone Weil)

Quan hi haurà més innocents que culpables ?

Resposta sorprenent:

Quan l'Amic voldrà morir per l'Amat.

Quan l'Amat veurà fallir l'Amic per causa de l'amor seu.

Afegeixo:

Quan l'Amic serà consumit del tot per causa de l'amor de l'Amat.

(X 7) Epifania (la Llum)

Fa un any. Any de maduració. Copio:

"La suprema independència (Suaraj)"

La pregunta

Tot acte de llibertat genera un lligam d'esclavitud. Si trio ésser català vinc obligat a captenir-me com a català. Si trio esdevenir fuster, cal que faci bons mobles.

Diu l'evangeli: "Convé obeir Déu abans que els homes". Gandhi ho diu així: "El primer compromís és d'obeir la Veritat. La Veritat, segons

Gandhi, és la veu de la consciència interior,
il·lustrada pels signes externs, que canvia a cada
instant.

Cal, doncs, que abans d'obeir els homes,
obeir la Veritat que ens parla des de tot el món a
través de la pròpia consciència i des de l'amagada
consciència de totes les persones i coses de cada
dia.

La meva independència respecte dels meus
instints i capricis és la meva dependència de la
Veritat.

La meva independència respecte a la meva
família i amics és la meva dependència de la Veritat.

La independència del meu poble català
respecte als que l'opremeixen és la seva
dependència de la Veritat.

L'alliberament de les classes socials i dels
pobles oprimits és llur dependència de la Veritat.

Cal, doncs, esdevenir obedients a la Veritat.

Així la Veritat instaurarà en el món la més
gran tirania ?

Anirem tots a raure al despotisme de Déu !

L'obediència a la Veritat és la més gran
esclavitud del món.

El seguiment de Déu és el destí més
terrible.

Per això tants en fugen.

Però Déu, la Veritat o
l'Amor, a tots i a cadascun de
nosaltres, individus i pobles, ens ha
donat una inconsiderada i
espantosa empenta, i ens ha deixat
sols i abandonats, en aquest món,
sense pietat ni entranyes, per tal
que fem el suprem Acte de llibertat i
d'independència, respondre
clarament a aquesta pregunta:

“¿Voleu ser els meus esclaus o no ?”

La meva resposta:
“Jo sóc qui sóc amb tu”

Qui ets tu que em fas viure,
força oculta i estranya,
amagada a l'entranya?

Vaig florir sense mi.

58/64

Per rebre aquest cel blau
no et doní vist-i-plau.

Moriré sense mi.
Diràs prou una tarda.
Seré ple de basarda.

¿Qui sóc jo sense tu?
Un titella xerraire?
O un desvalgut captaire?

Però amb tu qui sóc jo !
Una estrella eclipsada ?
o una ombra allargassada ?

Ets dintre meu i visc.
Sense tu sóc ben mort.
No sóc jo qui em fa fort.

Fuges i m'esvaeixo.
O bé no sóc ningú.
O sóc qui sóc amb tu.

Saló del Tinell. 30 de gener 1987. 39è
aniversari de la mort del Mahatma
Gandhi.

28.7.2007

Amanç.- 31 HORA DE CALLAR

Digué l'Amic:

Em turmenten els secrets del meu Amat,
puix les meves accions els revelen
i la meva boca els té secrets i no els descobreix a la
gent.

Hi ha hora de parlar: paraula profètica, litúrgia de la
paraula.

I hi ha hora de callar: acció profètica, litúrgia de
l'acció

(“preneu i mengeu-ne tots”).

Jesús dedicà la seva vida pública a escampar la
bona paraula.

Després callà i es lliurà a la mort.

Ja no escric més, ja no parlo més. Emmudeixo.

L'Amat

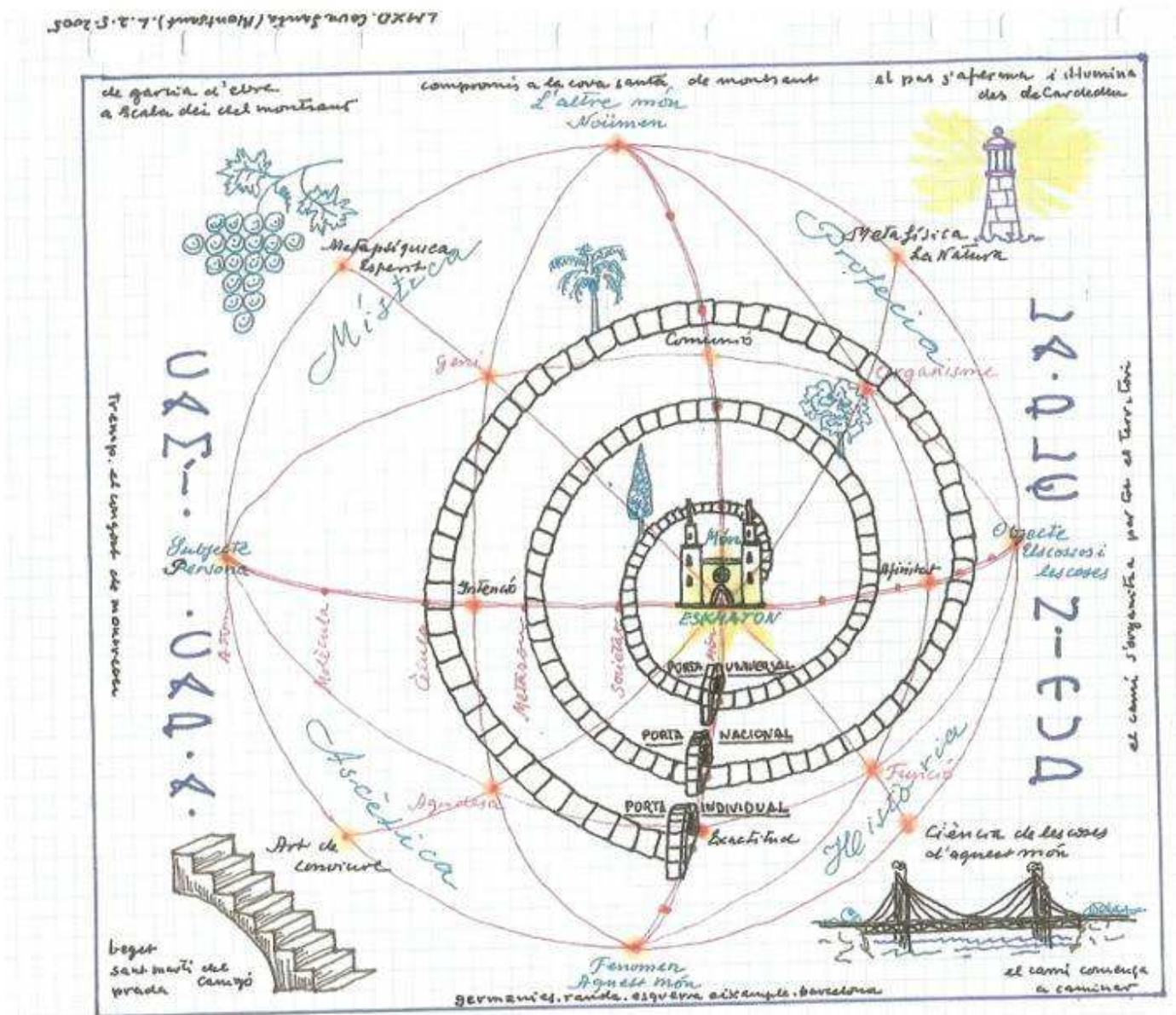
M'ha imposat el silenci del secret. El discurs resta
inacabat. Silenci!

Acció!

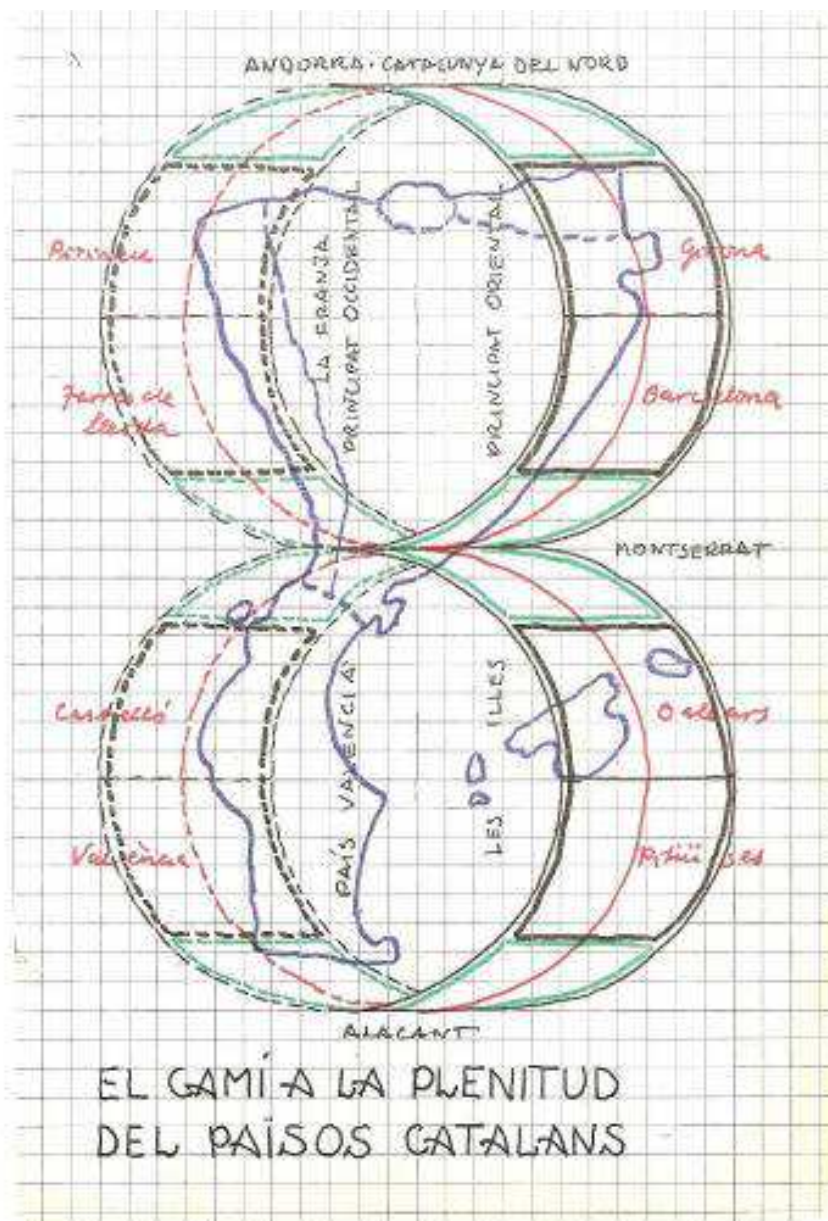

A la festa ! Al convit permanent ! Vosaltres ja
acabareu la feina.

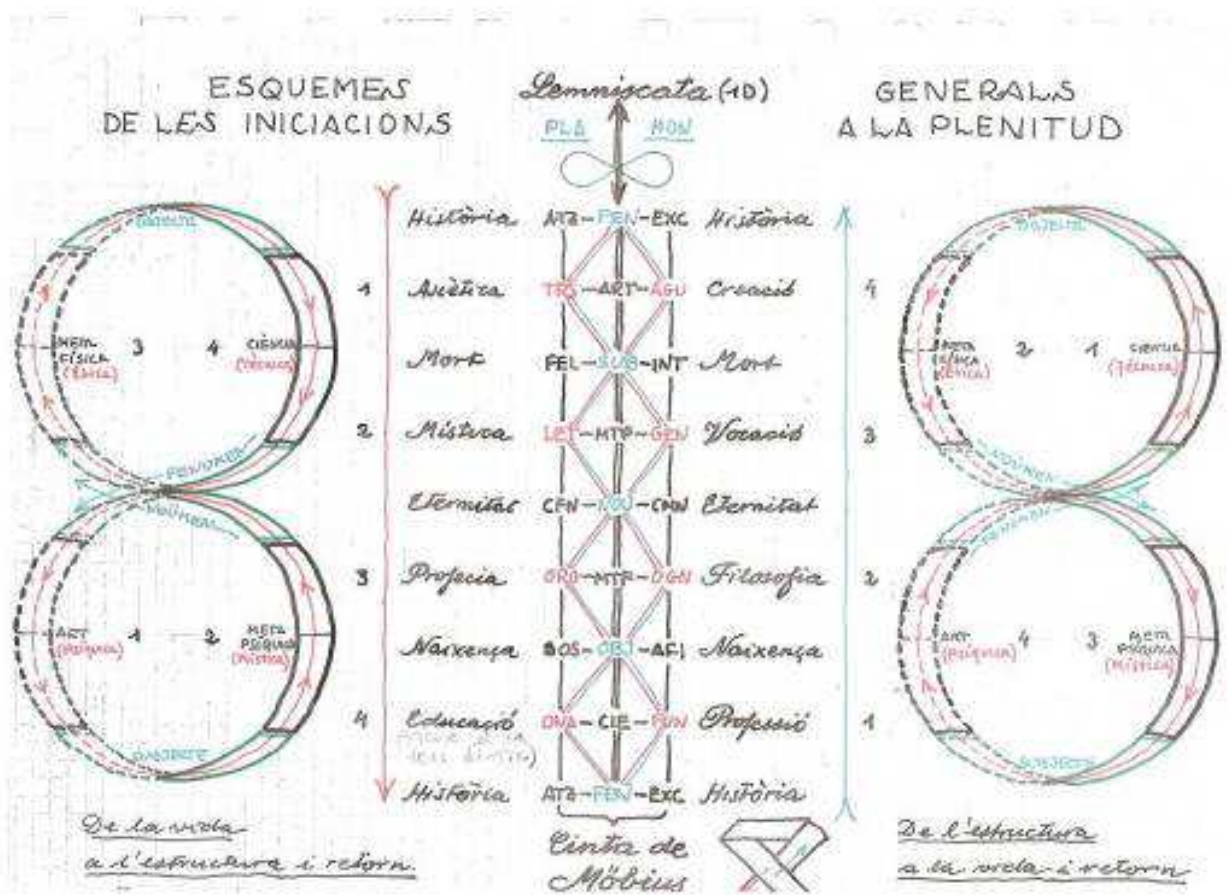
Esquemes de Lluís M. Xirinacs relacionats amb la simbologia del Camí de Vidabona

Esquema del Camí a la plenitud del Poble segons Lluís Maria Xirinacs

LA MUNTANYA SANTA ... (El Montserrat), (El Montisat), (Randa), (El Puig).

- variació sobre un tema de 1 Re 19, 4-18.

- dedicat als qui obren el nostre Camí (2 Re 2, 3)

"Que bells són sobre les muntanyes
els peus dels missatgers
que anuncien la pau,
que porten bones noves,
que anuncien l'alliberament,
que diuen a la nació catalana:
ja regna la Teva Mare".
(Js 52, 7).

"Els són els Cavalls i els Cavallers
de la nació catalana".

(2 Re 2, 12; 12, 14)

v. 4 - Ells s'endinsaren en la solitud (LEN) tota una jornada.

Finalment s'assegueren sota una ginesta solitària i demanaren la mort: "Ja n'hi ha prou, Mare (TIA), prenem-nos la vida, que no som pas millors que aquells qui ens han precedit."

v. 5 - S'ajagueren i s'adormiren (LET) sota aquella ginestera. Però la mà (MTP) de la Mare els tornà i Ella els digué: "Alceu-vos i menjeu".

v. 6 - Miraren i vieren a llur capçal una ensaimada de Ma-lloca i una jerra de vi de Scala Dei. Menjaren i begueren (Ex 24, 11) i s'ajagueren de bell nou.

v. 7 - La mà de la Mare els tornà a tocar i Ella els digué: "Alceu-vos i menjeu que el Camí que heu de fer és massa llarg per a vosaltres.

v. 8 - Ells s'alçaren, menjaren i begueren i, després, amb la força d'aquell aliment, camminaren fins a arribar a la muntanya de la Mare (SLM)

- v.9 - En arribar, entrarem a la Cova per passar-hi la nit. La veu de la Mare els digué: "¿ Què feu aquí, fills? "
- v.10 - "Creiem i ens consumim en zel per Tu, Mare nostra (AMO), perquè els catalans han abandonat la Teua aliança, han perdut el sentit (SIT) de la santedat i han fet callar els teus profetes. Només resta una petita (R&N: Mc 4,30-32) llavor (OR&O&N) i la busquem per matar-la."
- v.11 - Ella els digué: "Sortiu i poseu-vos davant meu". I vet aquí que la Mare caminava davant d'ells. De primer hi hagué una tempestat (CAV) tan violenta que fenchia les pedres i esbrellava les roques (Ex 19,16-18) davant la Mare; però la Mare no era en la Tempestat. Després vingué un terra trèmol (CS) que es quedà cases i temples; però la Mare no era en el terratrèmol.
- v.12 - Després hi seguí el foc (MBN) que tot ho crema; però la Mare no era en el foc. Finalment sentiren el xixxiueig d'una brisa suau, la flaire d'un perfume subtil (AKA)
- v.13 - En sentir-ho, ells desobriren llurs rostres (Ex 34,29-35; 2 Cor 3,7-4,6: GLO), sortiren i es posaren a l'enfrada de la Cova. La veu de la Mare els digué: "¿ Què feu aquí, fills? "
- v.14 - Ells respongueren: "Creiem i ens consumim en zel per Tu, Mare nostra, perquè els catalans han abandonat la Teua aliança, han perdut el sentit de la santedat i han decapitat els teus profetes. Només resta una llavor i la cerquem per destruí-la."
- v.15 - La Mare els digué (Missió): "Torneu pel vostre Camí. Que el meu Espirit us farà canviar les autoritats polítiques d'Espanya, França i l'Itàlia.
- v.16 - També us farà canviar els actuals polítics de la nostra nació catalana. I sembrar la llavor demòtica en la nostra Terra.
- v.17 - Qui no m'accepti serà condemnat.
- v.18 - Però em reservo uns milers de catalans, tots els genolls que no s'han doblegat davant d'inveïr i totes les boques que no l'han besat."

21.M.X.D. Països Catalans. 6.8.2007.